The Hebrew Journal

דער אידישער

זשורנאל

The Hebrew Journal

די איינציגע אידישע צייטונג אין אנטעריא.

VOLUME III. No 5618 Toronto, Monday June 21 1915 ט׳ תמוז פ׳ בלק, תרע״ח. מאנטאג דער 21־טער יוני, 1915. PRICE: 1 CENT

A S Preidus
c/o The New York
Public Library
476 Fifth Ave
NEW YORK CITY

רוסען פארטיג צו פארלאזען לעמבערג

ווילהעלם נעהמט איבער די קאמאנדע איבערדעם גאליציאנער פראנט

צוואנציג מיליאן דאלאר שאדען אין מאסקווער פאגראם

עלליים געווינען איז מערב זייט שלאכטפעלד

פון דעם מזרח שלאכטפעלד

בערלין, יוני, 20.

פאלגענדען אפיציעלען בעריכט האט דער קריעגס אפיס ארויסגעגעבען.

די ארמעען אונטער גענעראל פאון מעקענזען האבען גענומען גראדעק. נעכטען אין דער פריה האבען די דייטשע טרופען און א קארפוס פון פעלד מארשאל פאן הערץ אנגעהויבען אטאקירען די פאזיציאנען פון שונא וועלכע זיינען געווען בעהאלטען אונטער טרענטשעס, נאך אבער א פער׳עקשנ׳טען אונטער טרענטשעס, נאך אבער האט געדויערט ביז נאכמיטאג זיינען די טרענטשעס צעשטערט געווארען.

וויען, יוני, 20.

די רוסען זיהען זיך איבעראל צוריק זייט רריי אוהר היינט פריה נאכמיטאג ווי מיר האבען אטאקירט זייער פאזיציאן אויף דעם טייך ווערעשיטא, א נאנץ נאהענטען וועג ביז צום וועסט פון לעמבערג לאנדאן, יוני, 20.

פערכאפענדיג א שטארק בעפעסטיגטע פאזיציאן אין מזרח זייט פון די טייכען ביי גראדעץ ערווארטען די רוסען, אז אט אט וועלען זיי דערפיהלען די לעצטע אטאקע פון די דייטשען אויף לעמבערג. גראדעק און קאמארנא זיינען אין די הענד שונא, די טייכען אבער און די בלאטיגע גענגענדען ראדט בילדען א גרויסע שטערונג צו אן אטאקע. די אמת׳ע סכנה זעהט אויס ליגט אין צוזאמען פון לעמבערג, וואו דער רוסישער רעכטער פליגעל ווערט כסדר געדריקט צוריק, שטעלענדיג לעמבערג אין דער זעלבער לאגע ווי פשעמישל

ניט אכטענדיג אויף דעם, וואס די רוסען שטעלען זיך עקשנות׳דיג נעגען, זיינען זיי דאך צוריקגעטריבען געווארען אויף 24 מייל פון צפון זייט פון יאנאוו כמעט ביז ראווא רוסקא: יאנאוו געפינט זיך 11 מייל אין צפון מערב פון לעמבערג, ראווא רוסקא 32 מייל אין צפון מערב.

אנדערע עסטרייך־דייטשע טרופען וויעדער שטורעמען די לעצטע רוסישע ליניעס אויף דעם דירעקטען מערב פראנט פון לעמבערג.

אויף דיעזען פונקט האבען די רוסען געבויעט ליניען נאך ליניען מיט טרענטשעס, וועלכע ווערען פערטהיידיגט מיט שטארק חיל, וועלכע מען האט אהער ספע ציעל געבראכט כדי צו האלטען זיך פעסט אויף דיעזען פונקט. עס ווערט אבער ווידער בעריכטעט, אז די רוסען פעהלט דארט אמוניציאן.

די פאזיציאן וואס די רוסען האבען דארט גענומען האט אויפ׳ן לינקען פלאנק די בלאטעס פון דניעסטער און די בלאטעס פון.די גראדעקער טייכען. די רוסען זיינען דארט די בעלי בתים פון דריי ליניעס איזעגבאהן פון מערב זייט אויך געווארען דער בלאטיגע געגענדען פון דעם פונקט אבער וואו די עסטריך־דייטשען האבען זיך אבגעשטעלט קענען זייערע פעלד הארמאטען ניט גרייכען די פעסטונגען פון לעמבערג אליין.

דערווייל דריקען זיך די עסטרייך־דייטשען אויף לעמבערג פון דריי זייטען.

גענעראל פאן מעקענזען איז געקומען פון מזרח, א צווייטער קאלום געהט ווייטער געהט אין דרום מערב דורך יאווארא

דאס וואס גענעראל פאן לענסינגען האט איינגענומען קאמארנא ווייזט אז ער האט בעזייגט די רוסען אויף יענעם פלאץ און האט ער געהט אין צפון פון דניעסטער.

א ווייטערע טעלעגראמע פון פעטראגראד זאגט:

די רוסישע מיליטערישע קריטיקער ווייזען אז די עסטרייך־דייטשען ווען זיי האבען זיך אזוי שטארק געשטויסען דוקא דורך צוגעהען די טייכען אין צפון אז אין דרום פון גראדעק, האבען ווארשיינליך געהאפט צו טרעפען די רוסען שטארק דעמאראליזירט נאכדעם ווי זיי האבען זיך אזא לאנגע שטרעקע צוריקגעצויגען.

יעדענפאלס, דאס איז ניט געווען דער פאל, ווייל דאס צוריקציהען זיך איז געווען אין פאלשטענדיגער ארדנונג.

דאס וואס די עסטרייך־דייטשען האבען אוואנסירט צו מערב זייט צו און צו דרום מערב פון ראווא רוסקא ווערט בעטראכט אלס אז אנהויב פון א גרויסען שריט זיך צוריקצודרעהען אין צפון פון גראדעק אין פון לעמבערג.

א טעלעגראמע פון קאפענהאגען מעלד דעם דאס דער דייטשער קיסער אליין האט איבערגענומען די הויפט קאמאנדע פון דעם חיל אין גאליציען. זיין הויפט קווארטיר האט ער געמאכט אין שלעזיען.

עס ווערט דא אנגעדייטעט, דאס ווען פשעמישל איז געפאלען, איז דר׳ סיש גאליציישע הויפט קווארטיר טראנספאריירט געווארען פון לעמבערג קיין בראד׳ניץ, און דאס אלע פארבערייטונגען זיי׳נען געמאכט געווארען צו פארלאזען די שטאדט. די אייזענבאהן דארט מאכט זעהר לייכט דאס צוריקציהען זיך, און אזוי ווי דאס פעלד איז דארט אזעלכעס וואס פארטהיידיגט ניט פאלגליך הייסט עס, אז פארלאזען לעמבערג מיינט פאר לאזען גאנץ גאליציען.

מען דענקט אויך דאס אין פאל רוסלאנד ציהט זיך צוריק פון גאליציען שטעהט אויף איהר חיל אין בוקאווינא אין נעפאהר פערניכטעט צו ווערען אויב רוסלאנד האלט עס דארט.

וועהנליכע וועגען וואס פיהרען איבער די בלאטיגע גענגענדען פון דעם פונקט אבער וואו די עסטריך־דייטשען האבען זיך אבגעשטעלט קענען זייערע פעלד הארמאטען ניט גרייכען די פעסטונגען פון לעמבערג אליין.

דערווייל דריקען זיך די עסטרייך־דייטשען אויף לעמבערג פון דריי זייטען.

גענעראל פאן מעקענזען איז געקומען פון מזרח, א צווייטער קאלום געהט ווייטער געהט אין דרום מערב דורך יאווארא

דאס וואס גענעראל פאן לענסינגען האט איינגענומען קאמארנא ווייזט אז ער האט בעזייגט די רוסען אויף יענעם פלאץ און האט ער געהט אין צפון פון דניעסטער.

א ווייטערע טעלעגראמע פון פעטראגראד זאגט:

די רוסישע מיליטערישע קריטיקער ווייזען אז די עסטרייך־דייטשען ווען זיי האבען זיך אזוי שטארק געשטויסען דוקא דורך צוגעהען די טייכען אין צפון אז אין דרום פון גראדעק, האבען ווארשיינליך געהאפט צו טרעפען די רוסען שטארק דעמאראליזירט נאכדעם ווי זיי האבען זיך אזא לאנגע שטרעקע צוריקגעצויגען.

יעדענפאלס, דאס איז ניט געווען דער פאל, ווייל דאס צוריקציהען זיך איז געווען אין פאלשטענדיגער ארדנונג.

דאס וואס די עסטרייך־דייטשען האבען אוואנסירט צו מערב זייט צו און צו דרום מערב פון ראווא רוסקא ווערט בעטראכט אלס אז אנהויב פון א גרויסען שריט צוריקצודרעהען אין צפון פון גראדעק אין פון לעמבערג.

א טעלעגראמע פון קאפענהאגען מעלד דעם דאס דער דייטשער קיסער אליין האט איבערגענומען די הויפט קאמאנדע פון דעם חיל אין גאליציען. זיין הויפט קווארטיר האט ער געמאכט אין שלעזיען.

עס ווערט דא אנגעדייטעט, דאס ווען פשעמישל איז געפאלען, איז דר׳ סיש גאליציישע הויפט קווארטיר טראנספאריירט געווארען פון לעמבערג קיין בראד׳ניץ, און דאס אלע פארבערייטונגען זיי׳נען געמאכט געווארען צו פארלאזען די שטאדט. די אייזענבאהן דארט מאכט זעהר לייכט דאס צוריקציהען זיך, און אזוי ווי דאס פעלד איז דארט אזעלכעס וואס פארטהיידיגט ניט פאלגליך הייסט עס, אז פארלאזען לעמבערג מיינט פאר לאזען גאנץ גאליציען.

מען דענקט אויך דאס אין פאל רוסלאנד ציהט זיך צוריק פון גאליציען שטעהט אויף איהר חיל אין בוקאווינא אין נעפאהר פערניכטעט צו ווערען אויב רוסלאנד האלט עס דארט.

מאכט גאנצע בערג אין מיטען נאס אזוי אז עס איז כמעט געשטערט געווארען דער דורכגאנג.

געפיעגנדיג שנאפס אין די קעלערס האט דער המון גאטערליך געמאכט א גרוי סע כוסה, אזוי אז זיי האבען זאגאר רוסישע הייזער אויך אונטערגעצונדען.

פון דער גאנצער צאהל הייזער וואס דער המון האט פערניכטעט זיינען בלויז 113 געווען דייטשע, די איבעריגע זיינען געווען רוסישע. וויפיעל אידישע זאגט ניט דער בעריכט.

ריעזע „דעמאנסטראציעס״, וואס האבען זיך אנגעהויבען דע 9־טען יוני האבען זיך אנגעהויבען דעם 9טען יוני געביידעס האבען געברענט ביז עס איז פון זיי געווארען אש, ווייל עס איז געווען אונמעגליך פאר דער פייער בריגאדע צו פארלעשען אזוי פיעל פייערען מיט איין מאל.

די מאסקווער שטאדטישע דומא האט אבגעהאלטען א מיטינג דעם 10־טען יוני און האט גענומען שריטע די אונרוהען צו בערוהיגען אין אויך נו שטערען, אז די פאגראמען זאלען זיך ניט וויעדערהאלען.

די צאהל פון אונגליקספעלע איז נאך אונבעוואוסט.

פראגרעס אין מערב

לאנדאן, יוני, 20.

א פראנצויזישע אטאקע האט היינט אויסגעבויגען די דייטשע ליניע ביי פוישע, דורך אן אטאקע וואס האט זיך אנגעהויבען אין מזרח זייט פון לארעט, אין א טהאל מיט׳ן נאמען פאן דע בצואוואל, פון וועלכער די פראנצויזען זיינען איצט די בעלי בתים. און האט אזוי לאנג געדריקט ביז די פראנצויזישע ליניע איז אריין אין א האלבע מייל. ווען דער פראנצויזישער קאמאנדיר האט היינט אין אוועגד אריינגענעבען זיי׳ן בעריכט איז נאך די אטאקע אנגעגאנגען.

אין צפון זייט פון ארראס געהט א שלאכט אן פון דער ארטילעריע און פראגרעס איז געמאכט געווארען אויף פיעלע פונקטען.

א שטארקליכע נעגען אטאקע איז צוריקגעשטויסען געווארען אין מערב זייט פון ארנאן, וואו א שלאכט געהט איצט ווייעדער אן אויף א קליינעס מעשטאב, און אויף די בערג פון מעיז זענען צוויי ליניעס מיט טרענטשעס פון די דייטשען פערכאפט געווארען צוזאמען מיט זיעבציג געפאנגענע.

אין לארראן ווייזען די דייטשען ארויס א שטארקען ווידערשטאנד, נעבען רעיאן, וואו א שטארק בעפעסטיגטע פאזיציאן איזפערכאפט געווארען ביי די פראנצויזען וועלכע האבען ערשט נאכדעם גענוג געמוזט זיך שלאגען אנצוהאלטען די געוואלדיגע פאזיציאן. איינינג געגען אטאקעס האבען זיי געמוזט צוריקשטויסען ביז סוף כל סוף זיי האבען די געוואוגענע פאזיציאן אויפגעהאלטען.

אין עלזאס נעהן די פראנצויזען פארווערטס מיט דער טהאל פעכט און זיי ווערען ניט אונטערבראכען.

דער אפיציעלער ענגלישער בעריכט מעלדעט, דאס פרייטאג האבען מיר איינגענומען אין צפון זייט פון הווש א פראגט פון 250 יארד, וועלכע דער שונא איז געוואוגענע געווען צו פערלאזען צוליעב אונזערע דארטיגע ערפאלגען.

ה. פיינבערג בעגייסטערט דעם עולם

דער מיטינג פון נעכטען, זונטאג, אוועגד, וועלכען דער „פאלקס פעראיין״ האט אראנזשירט צוליעב דעם פאלקס רעדנער, הערר ה׳ פיינבערג, וועלכער פאהרט ארום אין די אינטערעסען פון דעם סאניטאריום פון לאס אנדזשעלעס, קאליפארניע, איז געווען א גרויסער ערפאלג.

ניט נאר איז דאס געווען א מאראלער ערפאלג, ניט נאר איז די בעגייסטערונג געווען גרויס אין לשער, ניט נאר האט ער געמאכט א נוואלדיגען רושם אויף די צוהערער און זיי וועלען איהם געדענקען ביז ער וועט ווען עס איז נאך אמאל בעזוכען דען טאראנטא, ניט נאר דאס. עס איז אויך געווען א פינאנציעלער ערפאלג.

עס זיינען ניט וויכטיג די געלדער וואס זיינען קאלעקטירט געווארען, ניט אין דעם באשטעהט דער ערפאלג, ווייל די דאזיגע אינסטיטוציאן קאן זיך ניט בענוגענען מיט געלדער וואס ווערען דא אדער דארט אויף א מיטינג קאלעקטירט.

אונגליקליכע וואס ווענדען זיך צו דיעזער אינסטיטוציאן, זיינען פארא מעהר ווי עס זיינען פארא מיטלען איצט זיי אלע צו העלפען. צו העלפען אלע אונגליקליכע וואס ווענדען זיך מוזען אלע אידען העלפען, און ניט נאר איין מאל, אדער צוויי מאל, נאר תמיד, רעגעלמעסיג מוז יעדער איד פיהלען זיין חוב צו אזא אינסטיטוציאן, און אין דיעזער הינזיכט איז עס געווען א פינאנציעלער ערפאלג.

די ווירקונג פון דיעזען בענאבטען רעדנער איז געווען אזעלכע, אז ניט נאר וועלען ווערען פיעלע טארענטער אידען מיט גוטע אידישע הערצער רעגעלמעסיג סובסקרייבער, ניט נאר וועלען פיעלע מיטגלידער פון פאלקס פעראיין ביי׳ם שטייערען אין דער ציקונפט ביי יעדער געלעגענהייט צו דיעזער נאבעלער אינסטיטוציאן, נאר דער גאנצער פאלקס פערא׳ין וועט ניט רוהען ביז זיי וועלען שאפען די נויטיגע סומע (טויזענד דאלאר) צו האבען דארט זייער בעט.

א שעהנער מיטינג איז דאס געווען.

אום 7 אוהר איז שוין געווען דער סענטער פעלעס האל איבערפילט.

דער טשערמאן, מר. דזש. מעזניקער, דער טשערמאן פון פאלקס פעראיין, ערעפענענדיג דעם מיטינג האט צוערשט ער קלעהרט די אויפגאבע פון דעם פעראיין, בכלל און האט אויך אנגעוויזען ווי אזוי און פארוואס דיעזער פעראיין האט אויף זיך גענומען אויך דעם דאזיגען הייליגען חוב צו אראנזשירען דיעזען מיטינג.

עס האט צוערשט גערעדט אונזער גוטער מר. נאטהאנזאן, דער פרינציפאל פון דער תלמוד תורה.

ביי איהם איז דאך תמיד דער פאל: דברים היוצים מן הלב נכנסים ללב, ער זאגט אלעס ערנסט און הארציג און על נעהט איז הארצען.

נאך איהם האט גערעדט מר. ה. פיינבערג.

איבערצוגעבען מיט ווערטער ווי אזוי האט ער גערעדט קאן מען ניט, מען מוז איהם הערען!

מיט רייכע און העלע פארבען האט ער געשילדערט די טונקעלע און טרויעריגע לאגע פון יענע פון אונזערע שוועסטער און ברידער, וועלכע ווארטען דארט אויף אונזער הילף, און וועמענס וועה געשריי הילכט אב איז אלע זיעבען הימלען.

ער האט אזוי שעהן, אזוי גוט און מיט פיעל הארץ גערעדט, אז פיעלע פשוט מאנסבלען, האבען גענאסען מיט טרעהרען.

א גאנצע שטונדע האט ער גערעדט און די גאנצע צייט איז דער עולם געזעסען געשפאנט ביז צו דער לעצטער מיניוט.

און לאנג, זעהר לאנג, וועט בלייבען אין זכרון דער נעכטיגער מיטינג ביי די טארא׳נטער אידען וואס האבען געהאט דאס גרויסע פערגעניגען בייצוזוואוינען איהם און הערען הערר ה. פיינבערג רעדענדיג פאר א נאבעלער אינסטיטוציאן, וועלכע דארף, מוז און וועט פון יעדען אידען אינטערעסירט ווערען, און וועלכער האט אזוי שעהן, אינטערעסאנט און אזוי הארציג גערעדט.

אין אויב דער פאלקס פעראיין וואלט קיין אנדער זאך ביז איצט ניט געווען געטהון, אויסער דאס אראנזשירען פון אזעלכע מיטינגען, פערדיענט ער פון אונז אלעמען ניט נאר אונזער אנערקענונג, נאר אויך אונזער דירעקטע שטיצע אין יעדער הינזיכט.

הערר ה. פיינבערג פאהרט נאך ניט אוועק. ער פערבלייבט נאך דא אויף איניגע טעג.

ווען מיר געהען צום פרעס, ווייסען מיר ניט נענוי, עס קאן זיין ער וועט נאך דא ערגעץ רעדען. עס וואלט זיין זעהר ווינשענסווערטה, נאר אויב ניט, איז ווירקליך א גרויסער שאדען וואס ניט אלע טאראנטער אידען האבען איהם געהערט.

איין מאל לעבט א מענש!

טערקישע סאלדאטען קעמפען מיט דייטשען

לאנדאן, יוני, 20.

עס ווערט בעריכטעט פון אטהענס, אז דיא טערקען הויבען שוין אן צו פער לאזען די פעסטונגען אין אדריאנאפעל.

די טעלעפאנען וואס פערבינדען די פעסטונגען זיינען אבגעשניטען געווארען און דער מארגיזאן לויפט קיין קאנסטאנטינאפעל צו פארשטארקען דארט יענעם גארניזאן צו אונטערדריקען דארט א בונט פון די טערקישע סאלדאטען געגען די דייטשען, וועלכע האבען געשאסען אויף די טערקישע סאלדאטען וואס זיינען אנטלאפען אויף דעם האלב אינזעל פון גאליפאלי.

פאלגענדעס איז אן אפיציעלער פראנצויזישער בעריכט פון דעם מארין מיניסטעריום.

א פראנצויזישע טארפידא שיף האט געבאפט צווישען קאפ מאטאפאן, גריכענלאנד און צווישען קרעט א קליינע גריכישע זעגעל שיף, וועלכע האט געפיהרט מיט זיך פאלשע פאפירען און וועלכע האבען געפיהרט ידיעות צו טערקיי

לעא פרייזנקס לאנץ אונבעשטימט

ווען מיר געהן צו דער פרעס האבען מיר נאך אלץ קיין ידיעל איבער דעם שיקזאל פון לעא פרענק.

יעדע מינוט האבען מיר מיט קלאפענדע הערצער ערווארטעט פרעהליכע נייעס כדי צו זיין די גליקליכע דאס אנזוואגען אונזערע לעזער, וועלכע זיינען ניט ווענינער נייגעריג פון אונז, ליידער האבען מיר נאך נאר ניט געהערט. ווי עס שיינט זאל דער גאווערנאר סלייטען נאך ניט האבען ארויסגעגעבען זיין בעשלוס. קיין נביאים ווילען מיר ניט און מיר טארען ניט זיין. לאמיר האפען צו גוטען.

קלאוקמאכער

היינט איז דער מיטינג פון די קלאוקמאכער. אלע זיינען ערזוכט צו לעזען דעם אדווערטייזמענט אויף אן אנדער פלאץ אין דיעזער צייטונג, אויסמערקזאם צו מאכען זיערע קאלענען אין די שעפער, און, די הויפזאך, אליין צו קומען.

ניט שמידט נאר סמיטה.

וזיליאם דזש. שמידטה פון טאראנטא האט געענדערט זין נאמען אין אסנוה האל.

ער הייסט שוין סמיטה. היינטיגע צייטען איז א נאמען א גרויסע זאך.

פיעלע קינדער פון מר. עדמאנס שאיערס זונטאג שוהלע ווערען בעהרט מיט ספעציעלע פרייזעס

הערליכע סצענע אין מיקאל סטריט שוהל. — אידישקייט איינגעפלאנצט אין די הערצעלאך פון אידישע קינדער.

נעכטען ארום 4 אויינער פארנאכט איז אין מיקאל סטריט שוהל פארגעקומען איינע פון די הערליכסטע קינדער פארא״דען, וואס איז ווען עס איז געזעהען געווארען אין דער אידישער גאס.

מר. עדמאנד שייער האט פענאנדער געלאזען אויף וואקיישאן די קינדער פון זיין זונטאג שוהלע און אלע קינדער האבען זיך נעכטען פערזאמעלט אין מיקאל סט. שוהל, וואו די קינדער, וועלכע האבען זיך אויסגעצייכענט, האבען בעקומען ספעציעלע פרייזען לויט נאך די מארקס, וואס זיי האבען בעקומען.

ארום 300 קינדער האבען אין א שעהנער ארדנונג אונטער דער ספעציעלער אויפזיכט פון זייערע לעהרער אריינגעמארשירט אין שוהל, און נאכדעם ווי איר׳ניגע נומערען פון דער פראגראם זענען דורכגעפיהרט געווארען ווי א תפלה צו גאט און א תפלה פאר׳ן קעניג, האט מר. עדמאנד שייער, דער הויפט גרינדער און פערוואלטער פון דער שולע געהאלטען פאר דן קינדער א קורצע רעדע, אין וועל׳כער ער האט אנגעוויזען וויפיעל קינדער האבען זיך געלעהרנט און וואס זיי האבען זיך אויסגעלערנט.

ווען די שולע האט זיך געעפענט, דעם 4־טען אקטאבער, זענען אריינגעקומען 376 קינדער. נאך דער געוועהנליכער צייט האבען זיך געמעלדעט נאך 176 קינדער, אזוי אז צוזאמען זענען געווען 552 קינדער צום לעהרנען.

דורך דער צייט זענען 256 קינדער ארויס אזוי, אז עס זענען געבליבען 296 קינדער, וועלכע האבען געלעהרנט די גאנצע צייט.

עס איז געווען א אויסערגעוועהנליכער גייסטיגער פערגעניגען צו הערען ווי די קינדערלאך האבען געענטפערט אויף אלע פראגען, וואס זייער לעהרער האט זיי געפרעגט. מען האט דייטליך געקענט זעהען, אז אין די קינדערשע הערצלאך איז איינגעפלאנצט געווארען א ליעבע צו זייער פאלק און זייער רעליגיאן. גאנצע פסוקים קענען די קליינע קינדער אויף אויסווענינ, וועלכע זיי חזר׳ן איבער מיט א בעזונדער ליעבשאפט.

מר. עדמאנד שייער האט אליין אויסגעטהיילט די פערשיעדענע פרייזען צווישען די קינדער, וועלכע האבען זיך אויסגעצייכענט.

די פרייזען זענען בעשטאנען פון גוטע אידישע ביכער, חומשים און אידיש און ענגליש און אנדערע פון דעם סארט.

די פרייזען זענען געטהיילט געווארען לויט דער פאלגענדער ארדנונג:

פון מיסס סינאלס קלאס האט בעקומען סעפיל בערגעס דעם ערשטען פרייז, זי האט געהאט 195 פראצענט, און פערעל מינסקי דעם צווייטען פרייז פאר 185 פראצענט.

מיס סמיט׳ס קלאסט: אליזא סעמיוועלס 152 פראצענט ערשטע פרייז. עלסי שולמאן 150 פראצענט, צווייטען פרייז.

מר. נאדמאנ׳ס קלאס: ביטרים סיל׳ווערמאן 192 פראצענט, ערשטער פרייז, און דאזא מאהאפסקי, 183 פראצענט, צווייטער פרייז.

מיסס ראבוק׳ס קלאס: הילדא האפ׳מאן 60 פראצענט, ערשטער פרייז, און טילי לאזארוס 154 פראצענט, צווייטער פרייז.

מיסס שעפיל׳ס קלאס: מאלי סיגאל, 160 פראצענט, ערשטער פרייז, און בעלא ליוואי 159 פראצענט, צווייטער פרייז.

מיסס דרייזמאנ׳ס קלאס: פאפיא סילווערמאן 200 פראצענט ערשטער פרייז און עסטער ווייגטרויב 199 פראצענט, צווייטער פרייז.

מיסס פילאנ׳ס קלאס: מיני ריטשמאנד 198 פראצענט ערשטער פרייז און עללא אפעל 197 פראצענט, צווייטער פרייז.

מר. דזשולים ראמ׳ס קלאס: ליליא דאווידאוויטש 182 פראצענט, ערשטער פרייז און פעני פריינדליך 174 פראצענט צווייטער פרייז.

מיסס קאלדסטיק׳ס קלאס: רוט האוזער 200 פראצענט, ערשטער פרייז און לילי סילווערמאן 98,, צווייטער פרייז

מיסס רייווים קלאס: פעריל שעפל 200 פראצענט, ערשטער פרייז, און דעם צווייטען און דריטען פרייז בעקומען מעל סאראה פיין און מיזמי סינעל, ווייל זיי האבען ביידע געהאט צו 199 פראצענט

מיסס מיינסטער׳ס קלאס: רבקה גאראן 00. פראצענט, ערשטער פרייז און איידא סילווערמאן 199 פראצענט, צווייטער פרייז.

מר. קינג׳ס קלאס: בעקי גאלאס, 183 פראצענט ערשטער פרייז און פלארענס פעלץ 177 צווייטער פרייז.

פון מר. קינגס קלאס נומער 4 האבען אויך בעקומען לארא גאלאפסקי דעם ערשטען פרייז פאר 15 פראצענט און עמא גאלאפסקי פאר 4 פראצענט.

אין איין קלאס זענען נאר קיין פרייזען געגעבען געווארען ווייל מאראקס אין יענעם קלאס זענען געווען ווייניגער אנדער 150.

30 פרייזען זענען צוטהיילט געווארען צו די קינדער, וועלכע האבען פאר דער גאנצער צייט קיינמאל ניט פערפעהלט צו זיין אין סקוהל. צבווישען די קינדער זענען פאלגענדע:

אמיליא אדלער, מאלי קאהל, מאלי היימאן, סאראה לעדערמאן, אליזא סעמיוועלס, ביטרים סילווערמאן, דאראא מאהאפסקי, עסטער מאהאפסקי, סאפיא סילווערמאן, ליליא דאווידאוויטש, איידא סאמטין, ליליא סילווערמאן, גורטי אדלער, ליליא קאהל, סיידי דאווידאוויטש, רבקה היימאן, פעני מאהאפסקי, איידא סילווערמאן, ראזע שלאפסברג, בעקי גאלאס, סאראה סאטין, אייזא קלענן, עני ווייגגאטען, ליליא ראזענטהאל, עדיט סינאל, מיני סינגער און פלארענס סינגער, ליליאן גראנשטיין, ראסי לעווין, און רבקה גרייזמאן.

די גאנצע שוהל איז געווען געפאלט מיט בעזוכער, וועלכע זענען איינגעלאדען געווארען ספעציעל צוליעב דעם יום טוב.

עס זענען אויך אנוועזענד געווען פיעלע פראמינענטע לייטע, מיטגלידער פון דער באארד אף עדיוקיישאן און אנדערע.

מר. עדמאנד שייער-איז גראטולירט געווארען פון אלע זייטען, יעדער פון די אנוועזענדע האט געזוכט צו דריקען איהם די האנד פאר די גוטע ארבייט, וואס ער האט געטהאן און האבען איהם געוואונשען שען גליק און לאנגע יאהר צו פארטזוצען זיין גוטע ארבייט.

די שולע וועט זיך ווידער עפענען דעם ערשטען זונטאג אין דעם מאנאט סעפטעמבער.

דער פאגראם אין מאסקווע

פעטראגראד, יוני, 20.

מאסקווא האט געליטען שארען אין די פאגראמען, וואס זיינען קירצליך געמאכט געווארען דארט אויף דייטשען און פון וועלכע, זעלבסטפערשטענדליך, איז דען האבען פיעל געליטען, אויף א סומע פון צוואנציג מיליאן דאלאר. כמעט 500 סטארס און פאבריקען און מעהר ווי 200 פריוואט וואהנונגען זיינען פאלשטענדיג צעשטערט געווארען.

די ציישעטע מאכט האבען די שטאט איבערגעגעהערט מיט׳ן קאפ אראב און מיט די פיס ארויף.

פון מוזיק סטארס האט דער המון פון פערשיעדענע מוזיקאלישע אינסטרומענטען ווי פיאנאס, פידלען א. א. וו. גע־

ה. פיינבערג בעגייסטערט דעם עולם

דער מיטינג פון נעכטען, זונטאג, אוועגד, וועלכען דער „פאלקס פעראיין״ האט אראנזשירט צוליעב דעם פאלקס רעדנער, הערר ה׳ פיינבערג, וועלכער פאהרט ארום אין די אינטערעסען פון דעם סאניטאריום פון לאס אנדזשעלעס, קאליפארניע, איז געווען א גרויסער ערפאלג.

ניט נאר איז דאס געווען א מאראלער ערפאלג, ניט נאר איז די בעגייסטערונג געווען גרויס אין לשער, ניט נאר האט ער געמאכט א נוואלדיגען רושם אויף די צוהערער און זיי וועלען איהם געדענקען ביז ער וועט ווען עס איז נאך אמאל בעזוכען דען טאראנטא, ניט נאר דאס. עס איז אויך געווען א פינאנציעלער ערפאלג.

עס זיינען ניט וויכטיג די געלדער וואס זיינען קאלעקטירט געווארען, ניט אין דעם באשטעהט דער ערפאלג, ווייל די דאזיגע אינסטיטוציאן קאן זיך ניט בענוגענען מיט געלדער וואס ווערען דא אדער דארט אויף א מיטינג קאלעקטירט.

אונגליקליכע וואס ווענדען זיך צו דיעזער אינסטיטוציאן, זיינען פאראן מעהר ווי עס זיינען פאראן מיטלען איצט זיי אלע צו העלפען. צו העלפען אלע אונגליקליכע וואס ווענדען זיך מוזען אלע אידען העלפען, און ניט נאר איין מאל, אדער צוויי מאל, נאר תמיד, רעגעלמעסיג מוז יעדער איד פיהלען זיין חוב צו אזא אינסטיטוציאן, און אין דיעזער הינזיכט איז עס געווען א פינאנציעלער ערפאלג.

די ווירקונג פון דיעזען בענאבטען רעדנער איז געווען אזעלכע, אז ניט נאר וועלען ווערען פיעלע טארא׳נטער אידען מיט גוטע אידישע הערצער רעגעלמעסיגע סובסקרייבער, ניט נאר וועלען פיעלע מיטגלידער פון פאלקס פעראיין ביי׳ם שטייערען אין דער ציקונפט ביי יעדער געלעגענהייט צו דיעזער נאבעלער אינסטיטוציאן, נאר דער גאנצער פאלקס פעראיין וועט ניט רוהען ביז זיי וועלען שאפען די נויטיגע סומע (טויזענד דאלאר) צו האבען דארט זייער בעט.

א שעהנער מיטינג איז דאס געווען.

אום 7 אוהר איז שוין געווען דער סענטער פעלעס האל איבערפילט.

דער טשערמאן, מר. דזש. מעזניקער, דער טשערמאן פון פאלקס פעראיין, ערעפענענדיג דעם מיטינג האט צוערשט ער קלעהרט די אויפגאבע פון דעם פעראיין, בכלל און האט אויך אנגעוויזען ווי אזוי און פארוואס דיעזער פעראיין האט אויף זיך גענומען אויך דעם דאזיגען הייליגען חוב צו אראנזשירען דיעזען מיטינג.

עס האט צוערשט גערעדט אונזער גוטער מר. נאטהאנזאן, דער פרינציפאל פון דער תלמוד תורה.

ביי איהם איז דאך תמיד דער פאל: דברים היוצים מן הלב נכנסים ללב, ער זאגט אלעס ערנסט און הארציג און על נעהט איז הארצען.

נאך איהם האט גערעדט מר. ה. פיינבערג.

איבערצוגעבען מיט ווערטער ווי אזוי האט ער גערעדט קאן מען ניט, מען מוז איהם הערען!

מיט רייכע און העלע פארבען האט ער געשילדערט די טונקעלע און טרויעריגע לאגע פון יענע פון אונזערע שוועסטער און ברידער, וועלכע ווארטען דארט אויף אונזער הילף, און וועמענס וועה געשריי הילכט אב איז אלע זיעבען הימלען.

ער האט אזוי שעהן, אזוי גוט און מיט פיעל הארץ גערעדט, אז פיעלע פשוט מאנסבלען, האבען גענאסען מיט טרעהרען.

א גאנצע שטונדע האט ער גערעדט און די גאנצע צייט איז דער עולם געזעסען געשפאנט ביז צו דער לעצטער מיניוט.

און לאנג, זעהר לאנג, וועט בלייבען אין זכרון דער נעכטיגער מיטינג ביי די טארא׳נטער אידען וואס האבען געהאט דאס גרויסע פערגעניגען בייצוזוואוינען איהם און הערען הערר ה. פיינבערג רעדענדיג פאר א נאבעלער אינסטיטוציאן, וועלכע דארף, מוז און וועט פון יעדען אידען אינטערעסירט ווערען, און וועל׳כער האט אזוי שעהן, אינטערעסאנט און אזוי הארציג גערעדט.

אין אויב דער פאלקס פעראיין וואלט קיין אנדער זאך ביז איצט ניט געווען געטהון, אויסער דאס אראנזשירען פון אזעלכע מיטינגען, פערדיענט ער פון אונז אלעמען ניט נאר אונזער אנערקענונג, נאר אויך אונזער דירעקטע שטיצע אין יעדער הינזיכט.

הערר ה. פיינבערג פאהרט נאך ניט אוועק. ער פערבלייבט נאך דא אויף איניגע טעג.

ווען מיר געהען צום פרעס, ווייסען מיר ניט נענוי, עס קאן זיין ער וועט נאך דא ערגעץ רעדען. עס וואלט זיין זעהר ווינשענסווערטה, נאר אויב ניט, איז ווירקליך א גרויסער שאדען וואס ניט אלע טארא׳נטער אידען האבען איהם געהערט.

איין מאל לעבט א מענש!

דער פאגראם אין מאסקווע

פעטראגראד, יוני, 20.

מאסקווא האט געליטען שארען אין די פאגראמען, וואס זיינען קירצליך געמאכט געווארען דארט אויף דייטשען און פון וועלכע, זעלבסטפערשטענדליך, איז דען האבען פיעל געליטען, אויף א סומע פון צוואנציג מיליאן דאלאר. כמעט 500 סטארס און פאבריקען און מעהר ווי 200

וואס איז דער אונטערשיעד?

צוויי ביזנעסלייט אין דער זעלבער ליין

איינער ווערט פון טאג צו טאג רייכער און דער צווייטער — שטעהט אויף אן ארט און מוטשעט זיך.

דער ערשטער אד-ווערטייזט, און דער צווייטער ניט

דער ערשטער ווערט ניט מיעד דערציילענדיג יעדען אז ער האט עפעס צו פערקויפען, און דער צווייטער האלט עס בסוד, און שפארט א פאר סענט, און האט ניט קיין קונים און ניט קיין געלד...

קלוגע סוחרים האל-טען אין איין אדווערט-טייזען, זיי ווערען גאר ניט מיעד

ווער עס ווייס דעם סוד און אדווערטייזט, מוז סוף כל סוף זיין ביזנעס ארויפארבייטען.

קומט אין אפיס פון „אידישען זשורנאל" און אדווערטייזט:

אז איהר האט סחורה צו פערקויפען.

אז איהר פאבריצירט א געוויסען ארטיקעל.

אז איהר קויפט געוויסע סחורה.

אז איהר דארפט ארבייטער.

אז איהר זוכט ארבייט.

אז איהר ווילט אייערע רומס פערענטען.

אז איהר זוכט רומס.

קורץ פעהיגע סוחרים אדווערטייזען און האבען הצלחה

Real Estate
ריעל עסטייט

א פלעט פון 3 אדער 2 רומס מיט קאנ-ווייניענס, סעפרעט געז.
נאכפרעגען 246 בעלוואודס עוו.
2892—6—28.

צו פערענטען אן 11 רומיגע הויז ניי-דעקארירט. נאכפרעגען 69 סט. פעטריק סטריט.
2747—6—24)

צו פערקויפען א פוירסט קלאס פרעס מאשין. נאכפרעגען 69 סט. פעטריק סטריט.
2748—6—20)

צו פעררענטען א הויז מיט אלע קאנ-ווייניענס פאר 16 דאלאר א מאנאט סייד ענטרענס און ניי דעקאריירטעט קען גלייך אריין מופען. נאכפרעגען 2 פאסטער פליים.
2734—25—6

אן אפארטמענט פון 5 רומס מיט א באד רום און אלע קאנוויניענס, ניי דעקאריטעט. נאכפרעגען 42 וואלטאן סט.
2723—6—20

צו פערקויפען א כארע פאנטאן. נאכפרעגען 265 קווין סטריט איסט.

פערלאנגט א פרוי אדער א מיידעל זאל קענען קאכען פאר אן אינסטיטוציאן נאכפרעגען ביי מיסעס יאנישעווסקי 235 בעווערלי סטריט.
2726—24—6

א יונגע פאאר פאלק האבען א פאר-נישד רום צו פעררענטען נאכפרעגען אין 207 פאלמערסטאן עווענוי.
2729—6—20

א פלעט פון 3 רומס מיט אלע קאנוויני-יענס, סעפרעט גאנג צו פערענטען, זעהר ביליג 92 ענגעס סטריט. פרעגען מיסז בארבער שאפ.
2721—6—20

צו פעררענטען דריי רומס. נאכפרעגען נתינבלאט 556 גלענדענען עווענוי, וועסט טאראנטא.
2719—21—6

שאפ צו פערדינגען, בילינ רענט. נאכפרעגען 78 ווילאם סטריט.
2717—6—20

א זעלטענער בארגיין, ווער עס וויל מאכען א פיינעם לעבען, א גוט איינגע-טרייעטע דעליקאטעסען, אן אייז קרעם פארלאר צו פערקויפען, אין בעסטען גע-גענד. נאכפרעגען זשורנאל באקס 150
2727—24—6

צו פעררענטען א פלעט פון 4 רומס אין א שעהנעם געגענד מיט אלע קאנ-ווייניענס, בילינ רענט. 206 ראבערט סט.
2730—20—6

א שניידער שאפ מיט א עלעקטריק מאטאר און מאשינען צו פערקויפען. אויך אנדערע נוצליכע זאכען. פרעגען 320 באטהווירסט סטריט.
2701—6—21

צו פערענטען 3 רומס, אלע קאנווינ-יענס. נאכפרעגען 34 לעאנארד עווענוי.
2737—6—21.

זעהר א פיינע פארנישד רום צו רענטען בילינ און א בכבוד'ען מענשען. א טע-לעפאן אין הויז. פרעגען 108 באלדווין סטריט.
2739—6—23

א גוט איינגעטרייעטע שוה רעפע-רינג סטאר פאר די לעצטע 15 יאהר. אי-נערצוגעבען. אורזאכע קראנקהייט.
נאכפרעגען 83 ארטהור סטריט.
2745—6—21

צו פערקויפען 2 ליידים סינגער מאשי-נען זעהר בילינ פרעגען פיין, 15 ענזינג-מאן עווענוי.
2763—6—22

צו פעררענטען 3 רומס אלע קאנ-ווייניענס. נאכפרעגען 34 לעאנארד עוו.
2737—6—21

צו פעררענטען א שעהנעם דאנסטערן, 4 רומס מיט אלע קאנווייניענס, זעהר בילינ רענט. פרעגען 228 פאלמערסטאן עווענוי.
2891—6—20.

א גוטע סינגער מאשין מיט פעסענט סטענד צו פערקויפען. פרעגען פיינשטיין 300½ קווין וועסט.
2880—6—20

צו פערענטען א סטאר מיט 6 רומס 357 קווין סט. איסט. פרעגען 359 קווין איסט.
2894—6—19

אפארטמענטס סוויטס
אין 502 פארלאמענט סטריט 4 רומס און באטה און 5 רומס און באטה, עלעק-טריק און גאז רענטשעס דושעניטאר פאיר-וויסעס, דעקאריטעט נאך דעם לעצטען סטייל. $20 און $25 א מאנאט.
פראטיקולערס ביי טעלעפאן, קאלעדוש 1076.
2850—7—8)

זינגערס פערלאנגט.
אינגלאך פון 10 ביז 14 יאהר אלט קענען האבען א געלעגענהייט צו זינגען ביי חזן וולאדאווסקי אין כאהר. די וואס ווילען זינגען און האבען גוטע שטימען, זאלען זיך מעלדען יעדען טאג פון 5 ביז 6 אוהר צו ו. סעלסקי 42 לענארד עוו.
עלטערען וואס האבען קינדער מיט גו-טע שטימען זאלען ניט פערנאכלעסיגען די געלעגענהייט.
2848—7—8)

Situations Vacant

דארפט איהר א גוטען עקזאמענער ביי קלאנקס?
אויב יא, דאן שרייבט אין „זשורנאל" באקס 300. איהר וועט זיכער קיין חרטה האבען.

פערלאנגט א מיידעל פאר לייכטע הויז ארבייט אין א קליינע פאמיליע, פרע-גען 157 מעדישער סטריט.
2752—6—20)

פערלאנגט א פרוי אדער א מיידעל זאל קאכען פאר אן אינסטיטוציאן. נאכ-פרעגען ביי מרס. יאנישעווסקי 235 בעווערלי סט.
2753—6—22)

פערלאנגט א מיידעל פאר הויז אר-בייט און אטענדען א בייבי. נאכפערגען 116 נעסאו סטריט.
2750—6—22).

צו פערענטען א פלעט פון 2 רומס, געז עלעקטריק און האט וואטער היטינג. 153 מארקהעם סטריט ניר ארטהור.
2746—6—30

א שעהנע פארנישד רום צו פעררענטען טעלעפאן אין הויז. 245 בעווערלי סט.
2740—21—6

פערלאנגט צו קויפען א זעקס רומיגע הויז מיט א קליינער איינצאהלונג צווישען 100 און 150 דאלאר. נאכפרעגען זשור-נאל באקס 2000

צו פערקויפען די בעסטע שייטלען פיר פרויען געמאכט פון אלד קאנטרישע האאר.
נאכפרעגען מרס. רובין 125 טשעסט-נאט סטריט.
2887—6—19

פיינטינג פייפערינג און פלאסטערינג
מיר פייפערען מיט די בעסטע פייפער פאר בילינג פרייזען, 51 באלדווין סטריט.
גרינבלאט
2715—22—6

וויכטיג פיר טארגנטער אידען!
ווער עס פערלאנגט א גוטען חזן אויף די קומענדע יום טובים, דאן זאלט איהר זיך מעלדען אין 45 גרענדזש עוו.
אויך חזנים קרינען ביי מיר א גרוי-סען סטאק פון קאמפאזיציאנען.
2761—6—25)

פיינטינג, פייפערינג און פלאסטערינג.
איך פייפער און פיינט פאר $2.50 מיט די בעסטע פייפער.
לעפקאוויטין 165 טשעסטנאט סט.
2764—27—6)

א קליינינג און פרעסינג ביזנעס צו פערקויפען. גוטער געגענד.
533 בלור סטריט וועסט. טעלעפאן קא-לעדוש 2313.
2742—21—6 ס

קעפ מייקערס אייפמערקזאם!
לאקאל 41 אף טארגנטא
מאכט בעקאנט צו אלע ארבייטער פון דיעזען פאך דאס ביי מר. סעמועל און סאנס געהט אן א סטרייק פון 17-טען יוני אן.
2762—21—6 —

דעם בעסטען טשאנס צו די וועלכע ווילען האבען א גוטע היים און גרינגען לעבען.
נאך 4 אפארטמענטס צו פעררענטען קארנער ענגעס און עליזאבעט סטריט פון 14—16——18 דאלאר מאנאטליך. פיר א יאהר ליס. דער בילדינג שטעהט יעצט אונטער דעם מענערזשמענט פון ד. דייווים וועלכער וועט דעקאריטעט מיט א רעס-פעקטיבל סיסטעם און שטרענג אויפפא-פאסען, אז די טענענטס וועלכע צו זיי בעלאנגט. אינפארמיישאנס ביי ד. דייווים 212 סיקאמאר סטריט, טעלעפאן מיין 3311.
2735—6—20

פריי! פריי!
קרינט איהר אייערע גלאווס געקלינט און די סוטס געהאלטען אין גוטען אָרדער ווען איהר זענט אונזערער א קאסטומער. מיר סטיטען, קלינען פרעסען א סוט בלויז פאר 1 דאלאר. אויך מאכען מיר פער-שיערענע ריפערינגס. מיר שיקען נאך דער ארבייט און דעליווערען צו אייך אהיים.
נעבען ווילטאן עווענוי
245 טשארטש סטריט
2706—6—20

עקספרעסען און שווערע וועגענס. ווי אויך פוירסט קלאס קערידזשעס פיר חתונות צו רענטען. פרייזען פון $1.00 ביז $1.75 יערער. ספעשעל פרייזעס פיר לויות.
האלגרייווס לייווערי 11 גרענדזש עוו.
פאן קאלעדוש 4953.

חתן כלה זאלען דאסלעזען

מערערזש לייסענס קאן מען קריי-גען אין אפיס פון „אידישען זשורנאל", 67 עליזאבעטה סטריט, לען דא נעהמען זייערע לייסענס. זעלען קרינען א יום-טוב'דיגען בע ריכט מיט א מזל-טוב אין „אידי-שען זשורנאל" פ ר ו נ.

די שעהנע רבקה

אז ארינינסלטר און שפאנסנדער ראמאן פון דעם אידישען לעבען אין רוסלאנד און קענעדע

געשריבען פארן „אידישען זשורנאל"

פון ב. באראץ

(26-טע פארטזעצונג)

„וואס זאל איך איהם זאגען האט סאניטשקא געטראכט.

אדאלף האט זי אבער ניט געלאזען לאנג טראכטען.

מאדמאזעל האט ער פארטגעזעצט מיט א פראגע, „האט איהר פאר מיר ווירק-ליך זאגאר קיין אינצינג וואס?

סאניטשקא האט אלץ ניט געענט-פערט, און זי האט ניט געקענט ענטפערען ווען זי וואלט נאר אויפגעפעפנט דאס מויל צוריידיג וואלט זי זיך זיכער פאר-נאגדערגעוויינט, דאס הארץ איז איהר גע-ווען אזוי פול, אז זי האט געפיהלט ווי זיך גוט אויסוויינען. זי האט זיך גע-שטארקט און האט צוגויפגענומען אלע קרעפטען זי זאל ניט צוזאמען ברעכען אין מיטען נאס.

אדאלף האט אויף איהר געקוקט די גאנצע צייט, און זעהענדיג אז סאניטשקא פיהלט ניט אמבעסטען האט ער זי אנגע-נומען פאר'ן האנד און איז מיט איהר אריין אין א קאפע הויז. ער האט זי צו-געפיהרט צו א טישעל וואו זיי האבען זיך אוועקגעזעצט.

סאניטשקא האט זיך אמת מחיה גע-ווען. זי האט שוין לענגער אויף איהרע פיס ניט געקאנט שטעהן, און זי האט זיך אריינגעוואָרפען אין שטוהל, א האלב טויט טע. זי האט ניט געקענט קוקען אדאלף'ען אין די אויגען אריין פונקט ווי זי וואלט געגען איהם בעגאנגען א וועלכען עס איז פערברעכען, איהרע באקען האבען איהר גע פלאמט און זי האט געהאלטען איהרע אויגען ארונטער צו דער ערד.

אדאלף וויעדער האט פון איהר ריא אויגען ניט ארונטער גענומען, יעצט אין דיעזען מאמענט האט זי אין זיינע אויגען אויסגעזעהען ווי א געטין. ער האט גע-פיהלט ווי צו ווארפען זיך פאר איהרע פיס, און בעטען זי אומפערצייהונג פאר די אונאנגענעהמליכקייט וואס ער האט איהר פערשאפט מיט זיין פארשלאג.

ווי איך זעה מאדמאזעל, האט אדאלף רער ערשטער אנגעפאנגען, פיהלט איהר ניט גוט, און אהר וואלט פיליכט גע-וואלט פאהרען אהיים?

איך האב א שרעקליכע קאפ שמער-צען, האט סאניטשקא געמורמעלט.

אוב אזוי וועלען מיר באלד פאהרען.

ער האט צוגערופען א ווייטער, און האט בעשטעלט עטוואס צו טרינקען פאר זיי ביידען, און האט געהייסען דעם ווייט טער ברענגען א טעקסי קעב.

ווען סאניטשקא האָ טגעענדיגט טרינקען איהר גלאז וואסער, האט איהר אדאלף גע זאגט אז די טעקסי קעב וואַרט שוין אויף זיי. סאניטשקא האט זיך געלאזען פון איהם אריינפיהרען אין טעקסי קעב און זיי זיינען ביידע אוועקגעפאהרען אהיים.

דא גאנצע וועג האט סאניטשקא א וואָרט ניט ארויסגערעדט. איהר איז אנ-גענעהם געווען דאס שוויינען. טויזענדער געדאנקען זיינען דורך געפלוגען אין איהר קאפ, ווען דעם יונגען מאן וואס איז גע-וועסען נעבען איהר זייט, ווער איז ער? וואס איז ער? פון וואנען קומט ער? און וואס וויל ער?

און טראָטץ די אלע פראגען וואס האָ-בען זיך איהר געשטעלט איז איהר דאָך געווען עפעס אנגענעהם, וואס ער זיצט ארום איהר און זי פיהלט איהם נעבען זיך עפעס א זיסע צערטליכקייט האט זי ארום גענומען, און זי האט געפיהלט ווי איינ-צושלאפען מיט דער זיסקייט און עס זאל זיך פיינמאהל ניט ענדיגען.

אזוי האט זי געפיהלט צום ערשטען מאהל ווען איהר אסיפ האטזיאָנגענומען אין זיינע קרעפטיגע אריכס און האט זי צוגעדריקט צו זיך. דאן האט זי אויך גע-וואונשען אז די אומארמונג זאל דויערען אייביג.

זי איז געווען אזוי פערטראָגען אין איהרע געדאנקען אז זי האט גאָר ניט גע-זעהען ווי שנעל עס איז אריבערגעלאפען דער שטיקעל וועג און זי זיינען שוין אין דער היים.

אדאף האט אויסגעשטרעקט צו איהר זיין ארעם און האט איהר געהאלפען ארויס שטייגען פון טעקסי קעב, און האט זי אריינגעפיהרט אין הויז.

די שטובינע מענשען האבען שוין געשלאפען בלויז די דיענסטען האבען זיך נאך ארומגעדרעהט. סאניטשקא איז ניט אריינ צו זיך אין צימער. נור זי איז גע-שטאנען אין האלל און האט געוואַרט ביז אדאלף איז אריינגעקומען. זיי זיינען ביי דע אריין אין זאאל און האבען זיך אוועקגעזעצט.

זיי האבען זיך ביידע געפיהלט אין אן אונאנגענעהמער לאגע זי האט פריהער ניט געוואלט אוועקגעהן און אויף ער האט פריהער ניט געוואלט אוועק. אדאלף האט יעצט געזעהען א געלעגענהייט זיך דורכ-צו ריידען מיט סאניטשקאן, נאך וואס האט זיך צוגעוויינט. זי האט זיך ניט גע-קענט איינהאלטען און האט זיך שטארק צוקליפעט.

אדאלף'ען איז דאס הארץ אין שטיקער צוריסען געוואָרען. ער האט געפיהלט וואס סאניטשקאן דריקט. ער האט געפיהלט אז זי וויל איהם ניט אבגארען, אבער זי קען איהם אויך ניט דערצעהלען פון איהר אומ-גליק. אויף דער ערשטער מינוט האט ער געפיהלט ווי צו געהן צו איהר פאלען איהר צו די פיס און זאגען איהר פון דעם וואס ער וויים. ער האט אבער מורא געהאט אז דאס וועט זיין פיעל ערגער, ער איז דערר-בער צוגענאנגען צו איהר און האט זי גע-נומען בערוהיגען.

בערוהיגט אייך, סאניטשקא, איך וויים אז איך בין דער שולדיגער פון אייע-רע שמערצען. איך בין אבער ניט שולדיג אין גאנצען אין דעם, מיין ליעבע צו אייך איז פיעל שטארקער איידער איך אליין און איך האב זיך ניט געקענט קאנטראלירען פון צו זאגען אייך דאס וואס עס האט געדריקט מיין הארץ, פון דער מינוט ווען איך האב אייך צום ערשטען מאל דערזעהן.

„אבער אדאלף, האט סאניטשקא גע-בליפעט. איך קען ניט, איך קען ניט, און וועל עס קיינמאהל ניט קענען. איהר ווייסט ניט אין וואס פאר א שרעקליכער לאגע איך בין.

אדאלף האט זיך שוין מעהר ניט גע-קענט איינהאלטען. ער האט זיך שטארק צוגעבויגען צו איר און האט איהר כמעט אויף'ן אויער געזאגט.

„סאניטשקא!" איך וויים אלעס"....

(פארזעטצונג פאלגט)

א קצור פון די גארמה נעצעס נאך געזעצע.

רער עלטערער פון רער פאמיליע, פרעד ע. פון איבער 30 יאהר שלט, ווען ער האט אויבער א פערשעל אבפאהיילונג פון ראסיניאן לאנד אין סאניטשקא, מאסקאשעוואו, פרער אלבערטא.

דער פאדרשלאג דארף געמאכט ווערען אין ראסיניאן לאנד איידרשענסי פרער מאב שייד ישענסטי פון דיסטריקט. אן אפליקייישאן קען גע-מאכט ווערען אין אפיס פון לאקאל איידרשענסי פון ראסיניאן לאנד (ניט מאר מענטשן) פון פאלגענדע פון-קציאנען.

פליכטען — 6 מאנאטען פון דער אנקונפט אין לאנד אין יעדע דרייי יאהר. 3 חודש באוועזען ווערען 6 מייל ווייט פון זיין פלאץ פון 6 מארם. פון ניט ווענינער ווי 80 אקער לאנד אויף ווייטע מאנדיציאנען. 3 חודש אין נייבערהוד פון ערבען מאל איידרעס ווען דער וואוינונג אין פון זעל בען פלאץ.

אין נעוויטע דיסטריקטען 3 חודש פון דער אין אין נעוויטע דיסטריקטען 3 חודש פון ערבען מאל האסטערד, ארום זיין פלאץ פיר דעם פריי פון 3 דאלאר א אקער.

פליכטען — 6 מאנאטען אויפהאלטען אויף'ן פלאץ און יעדע יעקס יאהר ווען די האסטערד געהט אריינאין קראפט (שוין פארענטפערט די צייט פון דער ענטרי) 50 אקער עקסטרא פיר בעארבייט. די צייט פיר קולטיווירונג איז אבהענגיג אין קיים אויב אויסנעמענען דאס דער פלאץ איז 3 אמריקאנער אדער 3 שטיינגדיגער נאכדעם ווי עפאטרעט צו האסטערד אינכפעקטאר.

3 מארמער וועלכער האט בעארבייט זיי, פארם און האט פון איהר קיין רעזולטאטען קאן נעהמען לאנד אין וועלכען ריסטריקט ער וויל אין ראלאר אז אקער.

פליכטען — מוז זיין 6 מאנאטען און יעדע 3 יאהר בעארבייטען 50 אקער פון אויפבילדונג 3 ווייז אין הערבאט פון 8000.

ח. ח. קאנ

רעגיסטער אינספעקטאר פון אינדיאנען.

ג. ג. ניט אויטהאריזירטע פובליקאציעס פון דיעזע אדווערטייזמענט ווערען ניט בעצאהלט אויפגענומען.

פארמס צו פערקויפען

100 אקערס גוטע קוואליטע פון זאמ-דיגע ערד.

4 אקערס פון גוטע הארטע האלץ, 4 מייל פון א גוטען ווילדזש און גוטען מארקעט און ריילראד סטיישען. 5 מייל פון א מארקעט שטאדט, 35 מייל פון טא-ראנטא, 1 מייל פון א פאבליק סקוהל, גוטע צאמען און וואסער, 1 אקער גארטען, א גאנץ שעהנע און גוטע הויז פון 7 רומס גוטע סטייבעלס, פאר $800 דאלאר קעש קויפט איהר דאס.

פיליפ ענד ביטען ריעל עסטייט ברוקערס
וויטעוויילע אנטעריא,

50 אקערס קליי לום גאנץ גוטע קוואַ-ליטע, 18 אקערס אפ-טו דיי אָבען א גוטע סקוהל, א האלב מייל פון א גוטען ווילדזש מארקעט און ריילראד סטיישאן, 31 מייל פון טאראנטא, א גוטע הויז מיט 7 רומס און גוטע סטייבעלס מיט $800 קעש קענט איהר דאס קויפען.

פיליפ און ביטען ריעל עסטייט
ברוקער, וויטערוואלע אנטעריא
PHILIP BEATON
Whitevale Ont.
2755 — 6 — 25

פלעט פון 4 רומס, שעהנער געגענד, סטיעם היטינג, קאנווייניענס, 60 בעלוויו עווענוי.
2741—21—6

די שעהנע רבקה

אז ארינינסלטר און שפאנסנדער ראמאן פון דעם אידישען לעבען אין רוסלאנד און קענעדע

געשריבען פארן „אידישען זשורנאל"

פון ב. באראץ

פון מאָנטרעאַלער וועלטעל

פון אונזער ספּעציעלען קאָרעספּאָנדענט
דניאל

ווי מען זעהען דאָס אידישע מאָנטרעאַל אויסגעפּוצט אין איהרע יום־טויב־דיגע קליידער — מוז מען געהן צו א קבלת פּנים פון אן אימפּאָרטירטען גדול.

קלעהרער און בלוט'ער האָט זיך די אידישליכע שטימונג ארויסגעצייגט בשעת דעם קבלת פּנים פון דר. זשיטלאָווסקי, שלום עליכם, בערקאָוויץ און אב. גאָלדבערג.

אמת, דר. זשיטלאָווסקי האָט צוליעב בעוואוסטע טעמים, ניט געקראָגען דעם געהריגען קבלת פּנים פון ברייטען אידישען עולם, דערפאַר איז ער ממש אויף דיא הענד געטראָגען געוואָרען פון די נאציאָנאל־ראַדיקאַלע יונגע לייט. דערפאַר האָט איהם די אידישע יוגענד פון דעם אויבענ־דערמאָהנטען פליעגעל ארויסגעצייגט אונ־בעגרענעצטע ליעבשאַפט און פערעהרונג. ביים באנקעט וואָס די נאציאָנאל־ראַדי־קאַלע שוהל האָט פעראַנשטאַלטעט לכבוד זשיטלאָווסקין האָט דער געעהרטער גע־לעהרטער געוויינט ווי א קינד פון פרייד.

אנדערש איז עס געווען בנוגע שלום עליכם'ען און בערקאָוויץ. זייער בעזוך אין מאָנטרעאַל איז געווען א ליעבער אידישער יום טוב. עטליכע טעג כסדר איז מען גע־וועזען דורכגענאַנגען מיט איין געדאנק:

— שלום עליכם איז אין מאָנטרעאַל!

אומעטום: אויף'ן וואגזאל, אין גאס, אין טהעאטער, אדום טהעאטער, ביים אריינקומען אין באנקעט האָלל און ביים פערלאָזען די האָלל איז געגאנגען א סדרה פון אונאויפהערליכע אוואציעס און פריי־דענס אויסגעשרייען.

און שלום עליכם איז געווען געריהרט ביז טרעהרען פון דער דאָזיגער קעניגליכער אוואציע.

איך האָב געזעהען ווי שלום עליכם איז אויפגענומען געוואָרען פון די שילער פון נאצ. ראד. שוהל און די תלמוד תורה'ס. איך האָב געמערקט מיט וואָס פאר א קינ־דישער פרייד שלום עליכם האָט קאָפּירט די ווערטער פונ'ם ליעדעל, מיט וועלכע די קינדערלאַך פון דער נאציאָנאל ראד. שוהל האָבען דעם גרויסען אידישען לאכער אויפ געגומען.

שלום עליכם האָט זיך איינפאַך גע־שמאָלצען פון נחת. ער האָט גערעדט צו די קינדער, האָט זיי דערצעהלט וואָס פאר א קליידער ער האָט געטראָגען ווען ער איז געווען אזא קליינער קונדס'ל ווי זיי, און די קינדערלאַך האָבען פערהילכט די לופט מיט אויסגעשרייען.

דער שלום עליכם־בערקאָוויץ באנקעט איז געווען אַ בעשיידענער. עס האָבען דאָרט געפעהלט צילענדער־היט און גאָל־דענע רינגען אויף די פינגער, דערפאַר זיינען דאָרט געווען שלום עליכם'ס לעזער, די יעניגע יונגע לייט וואָס שטודירען שלום עליכם'ן און לאכען הארציג פון זיינע גענ־אַלע הומאָריסטישע ווערק.

שלום עליכם האָט בשעת'ן באנקעט גע־רעדט הארציג. דאָס איז געווען עפּעס א מין ודוי. ער האָט ערקלעהרט אז זיין גאנ־צען לעבען האָט ער געזוכט דאָס פאָלק בין ער האָט ענדליך דאָס פאָלק געפונען.

ער שאפט ניט — האָט ער צוגענעבען, פאר די שיפס און די ראָטשילדס, זאָג־דערן פאר די פּשוט'ע אידישע ארבייטער, וועלכע פערשטעהען איהם און בענרייפען איהם.

אב. גאָלדבערגס בעזוך האָט ניט גע־טראָגען קיין פייערליכען כאראקטער, שולדיג אין דעם איז די קאָמיטע, וועלכע האָט די לעקציע פעראַנשטאַלטעט.

דערפאַר האָבען די ליעבהאבער פון דער העברעאישער שפּראַך פעראַנשטאַלטעט צוליעב זיין כבוד ווענען א באנקעט, וואו מען האָט צוזאמען מיט גאָלדבערג דעם אידישען שריפטשטעלער און ציוניסטישען קעמפער אויך געעהרט גאָלדבערג'ן דעם העברעאישען שריפטשטעלער. מען איז גע־זעסען אין אן ענגען קרייז; מען האָט גע־האַלטען דרשות ווי דער מנהג העולם איז און מען האָט זיך אונטערהאַלטען אויף אן עכטען אידישליכען שטייגער.

* * *

בכלל מוז געזאָגט ווערען אז דאָס אידישע מאָנטרעאַל ווייס ווי אזוי צו שע־צען אונזערע אימפּאָרטירטע גדולים. די פּראָווינץ איז ווארים און אויפריכטיג בנוגע צו דער מדה פון הכנסת אורחים. אין דיעזען הינזיכט שטייגט מאָנטרעאַל אריבער איהרע פּראָווינציעלע שוועסטער די געסט פיהלען דאָ דעם ווארעמען היי־מישען אָטהעם פון דעם אידישען קליין שטעדטעל אויף יענער זייט ים. זיי פּאָה־רען אוועק פון אונז צופריעדענע און פיה־רען אוועק מיט זיך הערליכע עראינערונגען וועלכע וועלען אויף לאנגע יאָהרען בליי־בען איינגעקריצט אין זייערע מוחות...

* * *

עס פיהלט זיך יעצט א דריקענדער קריזיס אין דער אידישער גאס. ווער עס נעהט שוין ארום מאָנאטען לאנג אָהן א שטאָף ארבייט, ווער עס סטרייקט און ווער עס איז סתם אויף גרויסע צרות. קומט מען אָבער צוא באנקעט פון אגדול ווערט דער דלות אוועק געשטופּט אין הינטער־גרונד. מען נעהמט זיך ארום גאנץ אידיש־ליך אין א קראהאָד און מען באפט א טענצעל אויף אן עכטען שמחת תורה'די־גען שטייגער.

— פרעהליכע קבצנים!...

ניט אמת?!...

קאנטאר וולאדאָווסקי האָט געמופּט אין 62 בראנזוויק עוועניו.

דער טעלעפאן נומער איז דער זעל־בער, וואס עס איז געווען.

דער גרעסטער אנטיסעפּטיק מוהל
און דער מאָדערנסטער
מסדר קדושין אין טאראנטא

איז
קאנטאר וולאדאָווסקי

רופט מיך און איבערצייגט אייך.
קאנטרי לייט קענען מיך אויך אנגאזשי־רען פאר שמחות. מיין וואָהנונג איז 62 בראנזוויק עוועניו, און מיין פאָן נומער איז 1076 קאלעדוש.
פיר אריטע אומזאָנסט.

בעקאָנטמאַכונג

איך מאך בעקאנט צו אלע מיינע פריינדע און פאטראָניזער פון טאראָנטא און אומגענענד דאָס איך אטענד צו ברית'ן און חתונות ווי אימער מיט די בעסטע צופריעדענהייט. איהר קענט מיר טעלע־פאָנירען אין הויז ווי אויך אין מיין שיפס־קארטען קאנטאר און איהר וועט זיכער צופריעדען געשטעלט ווערען ווייל מיין נאטור קענט איהר אלע איז צופריע־דען צו שטעלען יעדען איינעם אויף'ן בעסטען ארט.

מיין אדרעסע איז 166 דזשאָהן סט. טעלעפאָן אין הויז אדעלייד 1545 און אין אָפּיס אדלייד 239.

רעווי. מ. קאפּלאן
מערידזש לייסענס פריי צו אלע חתן־כלה

ווילם איהר א גוטען מוהל וועלכער איז בא יאָהר אין פראקטיס, דאן שיקט נאך
חזן מאנאוויטש
מון מיקשל פטריוט שוחט,
טעלעפאָן
קאָלעדוש 2033
— שריטע אומזאנסטן —
איך וויל בעקאנט מאכען דאָס ווערטהע פובליקום דאָס איך האָב געמופּט אין
233 בעווערלי

כל הקודם זכה.

אויב איהר פערלאנגט א גוטען חזן איך זיכט נראים אדער אויף א גאנץ יאָהר אין שטאָדט אדער אין קאָנטרי, דאן מעלדעט זיך שריפטליך צו:
C. Wabileff 11 Camden St.
Toronto
אויך צו בעקומען א גוטען באָר דר רעגענט מיט א גרויסער פּראקטיק.
(2605—6—28)

אזוי וויא איך אלעמען איז בעוואוסט, דאָס מיי מר.

מאיר גאלדהאר
אין 54 סענטער עוועניו

איז אימער דיא בעסטע און דייגסטע ברויט און מיר האָבען געסטאָפּט פאר עס־ליכע וואָכען, אלזאָ לאָזען מיר וויסען דעם ועהרטען פובליקום, דאָס מיר עפענען צוריק אונזער בעקער שאָפּ און איהר קענט בעקומען צו יעדער צייט פרישע און גוטע ברויט פון דינסטאָג דעם 8 דזשון.
גאלדהאר 54 סענטער עוועניו.
(2823—6—18)

מ. העלער
176½ קווין סט. וועסט

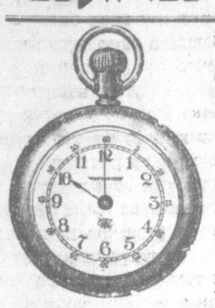

נייעס פיר אידען אין אידישע סטאָ פאר אידען

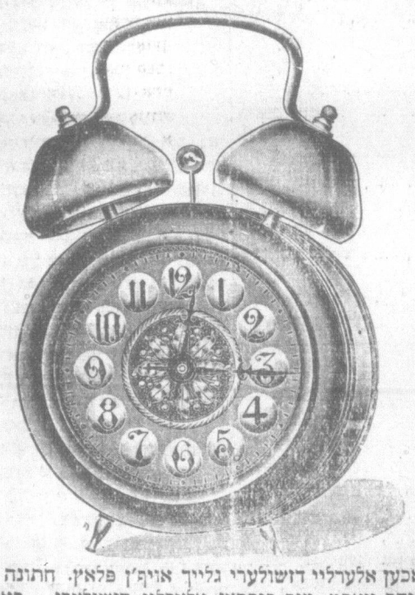

מיר מאכען אלערליי דזשולערי גלייך אויף'ן פלאץ. חתונה רינגען ווייל איהר ווארט. מיר פיקסען אלערליי דזשולערי פאר דעם ביליגסטען פריין

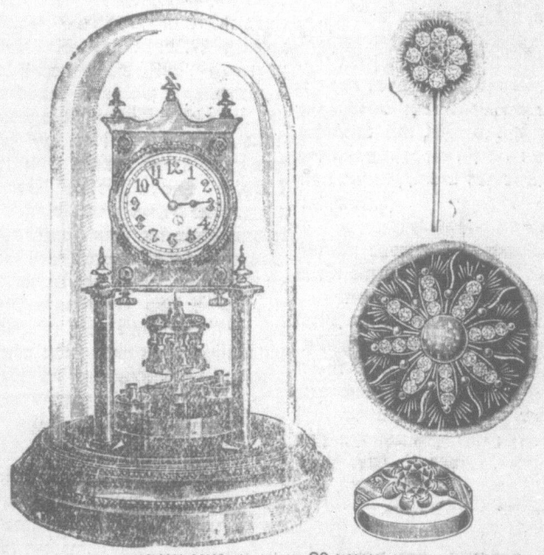

14 קערעט חתונה רינגען 80 סענט א פעני־ווייט.
18 סיערעט חתונה רינגען $1.00 א פעני־ווייט.
וואָס טעס געקלינגט גוט און גאראנטירט 40 סענט
מיין ספּרינגס 40 סענט, הייר־ספּרינגס 40 סענט דזשולס 40 סענט, סטעפּס 50 סענט.

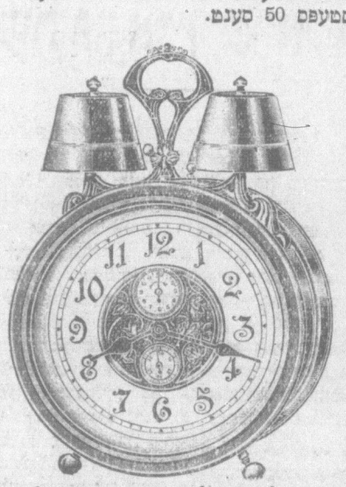

מיר מאכען אייערע אלטע דזשולערי ווי נייע פיר א קליינעם פריין.
אלערליי בריילען ריכטיג געפּאסט צו אייערע אויגען 98 סענט.
מיר גיבען אייך ראיעלע סחורה פאר דעם ביליגסטען פריין.

מ. העלער
176½ קווין סט. וועסט טאָראָנטאָ

מס-קלעמענס מיש.
ELKINS HOTEL
דער שעהנסטער ענד מאָדערנסטער האָטעל אין די וועסט
סטריקטלי כשר
דייניג רום פּלאטץ פיר 150 געסט.
מוזיק ביי די מיעלס
פיר פּארטיקולארס שרייבט זאָפּארס צו
Saml Elkins Mt. Clemens Mich.

דר. מ. קייטס
בענטיסט
218½ קווין מערעס וועסט
קערנער קווין און מעקאָל סטריט
DR. M. KATES, Dentist
218½ QUEEN ST. WEST
PHONE MAIN 979

ריענען און לע ווערנא
באַרריסטערס א. א. וו.
מענעגינג טשעמבערס רום 112 ערשט טער פלאָר, טעלעפאָן ערלייד 2436
REGAN& LE VERNOIS
BARRISTERS &C.
Manning Chambers,
Room 112, First Floor
Telephone Adelaide 2436

ווארשעווער אקושארקע
ענע ראמאנאווסקי
233 סיטקא ספּרים
טעלעפאָן ערעלייד 1543

דענטיסט
דאקטאר וו. ה. קאלבארן
ספּעציאליסט אין צייהנער ציהען
רום 601, קענט בילדינג
יאנג און ריטשמאנד סטריטס
טעלעפאָן מיין 2149.
טאָראָנטאָ

די סאקסאן קא.
עסטיט און פינאנסעל בראָקערייזדש
JOHN M. SKELTON
פרעזידענט און מענעדזשער
וועלוואישען עקסטענדזשעס א. ז. וו.
802 לאמסדען בילדינג טעלעפאָן ערלייד 3107

י. ראזען
עקספּערט עסקאָנטענט און בוכקיפּער
גיט לעסאנס אין בוכפיהרונג און מאכט איבערזעצונגען אין פערשיעדענע שפּראכען נעהמט אן צו ארדענען ביכער פון סאָסייעטיס ברייפנס אין ארדענונג די ערגסטע בוכפיהרונג סיי אידיש, סיי ענגליש
208 ראָבערט סטריט
טעלעפאָן מיין 4582.

פיר שמחות
ווען איהר מאכט א שמחה און ווארפט ברענדיס ווייז אדער ביער, קומט צו דער גוט בעקאנטער פירמע
דזש. וו. רייען
188 קווין סט. וועסט. פאָן מיין 106.
א פולער ליין פון כרמל ווין און ברענדי אין סטאק.
אלע אָרדערס פינקטליך אטענדעט

יעצט אין די צייט.
צו לערנען ענגליש, בוקקיפּינג, שטענ־גראפיי, טייפּרייטינג און אנדערע קאָמערשי־עלע בעגעגנשטענדע. ספּעציעלע ראטען צו לעזער פון אידישען זשורנאל וועם זיך ווענדען לען אנפאנגען אין יאנואר.
וועגדעם זיך פאר איינצעלהייטען.
וואטסאנס ביזנעס סקול 442 יאנג סטריט
מ. מ. וואטסאן פרינס
16 יאָהר עקספּיריענס אין פּערסאָנאל.

האַרדוועיה און סאטלערס
דאס בעסטע פּלאטץ פאר אלע מערענס תאַרדוועיר, נעט פיקטשורס, נעט מענטעלס און נלאוזס, עלעקטריק פיקטשורס, פיים טשעינס, קאָלאוויל הייפּערס, גלאס און קיס (פּוטס) פיינסס און אוולס א. ז. וו. ביי
Q. H. IBBOTSON
343 באמהוירסט סטריט
טעלעפאָן קאָלעדוש 6242

כשר און בילינ אונגוט
איך מאך בעקאנט צו אלע מיינע קאנסומערס גראָסערים און אייזקרים פּראָלארס און רעליגיאָזע לעסאָרס, אן אלע מיינע וואארט ווערען אפּקרוים בילינגער 2 סקלעם אויף דעם פונט אין קעש. און איהר בעדארפט נים צוהלען מאר אייער געלד קיין אינטערעס. ראס זיינען די וואארטס: וואורשס, זוינערס קאָרענדביעף, באלאָנע
ארדערס דעליווערט איבעראל מיט דער נרעסטער צופריעדענהייט
משה סאלקאָוויטש, 694 ריטשמאָנד סטריט וועסט. טעלעפאָן אדעל. 1559

דר. מ. פּיוניק
דענטיסט
קער. קווין סט און סאָפּאדיינא עוו.
טעלעפאָן אדעלייד 4067
בענע אוף האמילטאָן בילדינג
Dr. M. PIVNICK, B. A. Sc.
Room 2

מ. מ. דיוווים
פאבליק אדיטאר
אדיטינג, סיסטעמאטייזינג אינ־וועסטיגיישאן.
350 קאלידז סט. טאראנטא
טעלעפאָן קאלידז 7632

טעלעפאָן: אדעלייד 1408
ח. דוש. מעסדאנאלד
לאָא אפיס
באריסטער, סאָליסיטאר, נאטארי, געלד צו פערלייהען
ראבינס בילדינג
וויקטאריא און ריטשמאָנד.

פ. ליוניי
לייף, עקסידענט, פייער אוז פלייט נלאס אינשורענס.
טעלעפאָן קאָלעדוש 8101
81 St. Patrick St.

דר. טוראפּסקי
185 פּעדיינא עוו.
טעלעפאָן אדעלייד 8224
שעס שטונדען:
1 ביז 3 נאכמיטאָג. 6 ביז 8 אבענדס

דייאנא סוויטס
„די סטאר פון קוואליטעט"
די שעהנסטע און ראיעלסטע אין קרים פאָרלאר אין טאָראָנטאָ
חייסע געטרענקע צו יעדער צייט.
דעם גרעסטען אויסוואהל פון אלערליי חיימיש געמאכטע טשאקאלאדעס און קענדיעס.
153 יאנג סטריט

סטאָווס, ריפּערינג, און פּוירנעסס — צו בילינע פריינען
מאפּאס נעז און קוילען רענדושעס
WESTWOOD BROTHERS
635 St. Queen W. Phone Adel. 1518

$50 לעהרע פאר $35
פאר'ן חודש דזשון. לערנט זיך דעם באַרבער טריד און זייט זיכער מיט בעשעפיטגונג.
שרייבט פאר איינצעלהייטען:
מאלער באַרבער קאלעדוש 221 קווין סטריט איסט.
The Moler Barber College
221a QUEEN STREET EAST

סעפּרייט רום סיסטעם.
די ווילאמס
קארטיידזש און סטאָרייידזש קא.
טעלעפאָן קאָלעדוש 252
דזשענעראל קארטיידזש איידזשענטס
368 ספּע. יינע עוו. טאָראָנטאָ.
באגאזש, פּאנאָס און אלע סארטען פארניטשור געמופּט און געסטארד צו די בילינגסטע פּרייזען. שטוב זאכען געפּאקט און גישיפּט פון עקספּערט לייט.
ווערהייזער: 551 קווין סטריט וועסט.
צוגעדעקטע וועגען. פּלעזשור פּלייפּ.
ל. י. רעדפּערן.

CUNARD
עטאבלירט 1846.
אייראָפּא דורך ליווערפּול
טוסקאניא, פרייטאָג, דזשו 25, 5 נאכמיטאָג.
אסאקסאניא שבת יולי 3 10 מארגענס
אדריאטיק שבת יולי 17 10 מארגענס
טוסקאניא פרייטאָג יולי 23 5 נאכמיטאָג
סאקסאניא שבת יולי 31 10 מארגענס.
רייזען ארום דער וועלט.
דורך ראטען צו אלע הויפּט פּארטען פון דער וועלט.
פאר אינפאָרמיישאָנס זיך ווענדען קונארד סטיטשיפּ קאָמפּאני, לימיטעד, 21—24 סטייט, ניו יארק.
אדער א. פ. וועבסטער און סאן גענעראל אגענטען 53 יאנג סטריט, לואיס גוראפסקי, 113 קווין סט. וועסט, ל. ראָזענבערג און סאנס 141 קווין וו. י. גארפינקעל 117½ קווין סטריט וו.

MELVILLE DAVIS
COMPANY LTD.
ספּעציאליסטס פאר אלע ריכטען
אויב איהר ווילט ארייבערבענען אויערע קרעדיט און פרייגער פון אלע נאכבאר, אויב איהר ווילט מאכען א רוילע צו וועלכען עס איז וועגט מחוייב בעראשה זיך צום דער סטאלייר דיווים סטעקשיפּס און פּוריסס קאָ. לומבעד. 24 טאָראָנטאָ סטריט. טעלעפאָן מיין 2010 און מיין 4711.

CANADIAN PACIFIC
נייע טריין סערוויס
טאראנטא — מאָנטרעאַל, אטאוואַ דורך „לייק אנטאריא שאור ליין".
פּאָסט טיים נאָך אשאוואַ, פּארט האָופּ קייבירג, בעללוויל, טרענטאן א. ז. וו.
אייגצעלהייטען פון סי. פּי. אר. אייר־רזשענטס, אדער שרייבט מ. ג. מורפּהי יסטריקט פּעסענדזשער איידזשענט, טאראנטא

מאָנטאָג דיענסטאָג און מיטוואָך
די בעריהמטע מעלאָדראמא "די קאָ־מענדינג אפּיסער".
עס האנדעלט זיך ווענען א בעשולדיגונג וואָס ווערט געמאכט נעגען דער פרוי פון אן אָפיציער. די פרוי איז אָבער גאנץ אונשולדיג.
פאר דער פרוי שפּיעלט די זיסע עלים דאוויי.
אויסער דעם וועט זיין פיעלעס וואָס איז ווערה, זעהר אמוזירענד.

זיכטינע בעקאנטמאכונג
מיר האָבען די איינציגע אידישע פּליי־גינג מיהל מיט די בעסטע מאָדערנסטע מאשינערי און מיר מאכען פערשידענע קעבינעט ארבייט, טאָקעריי און שני־צעריי פיר די בילינגסטע פּרייזען. בעזוכט אונז און איבערצייגט אייך!
Ontario Woodworking Co.
87 Richmond West. Phone Adel. 1369

ONTARIO LAUNDRY CO. Ltd

זי — מיין ליבדזשע יונגע פרוי. די בעסטע אויסטערקוואסקייט.
ער: יעס, און מיינע חעסטער און עעלנער בע קומען די שעהנסטע ...עסטיק אבארבייטונג און אויסקוק, ווענ... בעמעלעס מיר זעהר שיארף.
אנטעריא לאנדרי קא. ליטיסעד
91 עדוואַרד סט. טעל. מיין 4821

Toronto Wet Wash Laundry Co. Ltd.
מיט אונזער ליגזשער פיהלט איהר זיך פרעהליך אפילו מאָנטאָג.
אונזערע פּרייזען: פאמילי וואשינג 75 סענט, אינדיווידועלע וואשינג דעמפּ 75 סענט, דאָפּ טרוקען $1.00 איהר קריגט די וועש פאָלקאָם סטער־ליזירט אין 24 אדער 36 שטונדען.
291 Arthur St. Parkdale 5280

טאראנטאר אידען
סייפּט 75 סענטס און איין דאָלאר יעדע וואָך! ביי מאכענדיג אייער לאנדרי ראָפּ דריי; אייערע העמדער און קאָלאָרס לעבען לאנג און זעהען אויס קלאָהר און שעהן ווען זיי ווערען אויסגעארבייט ביי עקספּערטען אין ד
TABER LAUNDRY WORKS
444-46 Bathurst St.
Phone Col. 5143 8333

אדווערטייזט אין דעם „אידישען זשורנאל" עס ברענגט רעזולטאטען.

THE DAILY HEBREW JOURNAL

H. WINEBERG, Pres. & Gen. Mgr.

The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario

PUBLISHED BY

— CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., LTD. —

67 Elizabeth Street Telephone Main 4582

SUBSCRIPTION RATES: $3.50 PER YEAR

SINGLE COPY 1c.

Entered as Second Class Mail Matter at G.P.O. Toronto, Ontario January 22nd, 1913

ווער וועט זיך אברופען?

די נעכטיגע בעגריסונגען, וועלכע זענען אונז צוגעשיקט געווארען פון רבנים, כלל־טהורה, און אנדערע מהעטיגע פערזאנען פון אונזער קוואַרטאַל, צייכנען זיך אלע אויס מיט איין וואָרט.

אלע ניבען צו, אז ביי אונז איז ניט ווי עס געהער צו זיין, און א וואונש ווערט אויסגעדריקט, אז א פעראייניגטע קערפערשאפט זאל געגרינדעט ווערען, וואס זאל אריינברענגען אָרדנונג און א סיסטעם אין אונזערע ארבייטען.

ווי א רויטער פאדים געהט דורך אט דיעזער וואונש דורך אלע בעגריסונגען.

אונזער צייטונג האט שוין ניט איינמאל אויפטערקזאם געמאכט אויף דעם, אז עמוזאס מוז געטהאן ווערען אין דיעזער ריכטונג.

עס קען אין מוז געשאפען ווערען א פעראייניגטע קערפערשאפט, וועלכע זאל אלע אונזערע ארבייטען טהאן, און מאכען א סוף צו די אלע קליינע נישטיגע ארבייטען, וואס ווערען העכסטענס געטהאן אין א מיני־אטור פארמע.

שוין גענוג געשפיעלט זיך אין „קארטען־הייזלאך", דענקענדיג אז דאס זענען פאסיגע וואוינונגען.

מיר לעבען יעצט אין א היסטאָרישען מאָמענט אין אזא מאָמענט, ווען דאס אידישע לעבען ווערט איבערגעבויט.

קיינער פון אונז קען ניט זאגען, וואס דער „מאָרגען" אונזערער וועט זיין. מיר האבען יעצט פיליכט די מעגליכקייט צו דערגרייכען דאס צו וואס מיר שטרעבען שוין הונדערטער יאהרען.

צו אזא מאָמענט מוז מען אבער זיין גרייט. מען מוז זיין פעהיג עס אויפצונעהמען, ווען די מעגליכקייט וועט נאָר זיין.

איין וועג איז בלויז דאָ.

דאס אידישע לעבען מוז ארגאניזירט זיין.

איינמאָהל פאר אלע מאָהל דארף אן ענדע געמאכט ווערען צום כאַ־אָטישען צושטאנד, אין וועלכען מיר לעבען יעצט.

מיר מיזען בעשאפען א פעראייניגט אידענטהום ניט נאָר איבער'ן גאנצען לאנד, נאָר צוערשט אין יעדער שטאָדט בעזונדער.

עס מוז געשאפען ווערען א פעראייניגטע קערפערשאפט פון די טאָ־ראנטער אידען, געגרינדעט אויף די ברייטסטע דעמאָקראַטישע יסודות.

מיר לייקענען ניט אָב דעם פאַל, אז אונזער אידישע געזעלשאפט, איז פונקט ווי יעטווידע אנדערע געזעלשאפט צוטהיילט, אין גרופען און קלאסען, וועמענס וועגען צוגעהן זיך און זייערע אינטערעסען זענען געגענזעצליך.

ניין, מיר ווייסען גאנץ גוט, אז אזוי איז דער פאַל, און אנדערש קען גאר ניט זיין.

אבער דיעזע אלע גרופען און קלאסען אונזערע קענען פעראייניגט ווערען פאר אלגעמיינער אידישער ארבייט, פאר יענער ארבייט, וואס ווייסט ניט פון קיין קלאסען און גרופען־צוטהיילונג.

אז דאס איז מעגליך האבען עס פאקטיש בעוויזען די פיעלע פאָלקס־קאנפערענצען, וועלכע זענען געגרינדעט געווארען בלויז פאר איין צווק, פאר א געוויסער ארבייט, ווי דער ביילים־פראָטעסט קאנפערענץ, דער הילפס־קאנפערענץ, און פאקטיש זענען אין יענע קאנפערענצען פער־איינigט געווען אלע אידישע עלעמענטען.

ווארום זאל מען ניט קענען שאפען אזא קאנפערענץ, מיט דער איינ־ציגער ענדערונג, וואס ער זאל זיין א שטענדיגער און אן אלגעמיינער, פאר ברייטערע אידישע ארבייטען.

רופט עס קהלה, פעדעראציע פון אידישע פעראיינען, אדער וועל־כען נאָמען איהר וועט געפינען פאר פאסיג. שאפט אבער אזא קערפער־שאפט, וועמענס פראגראם און ארבייטס־ציעל זאל זיין אין די ברייטע אינטערעסען פון די היגע אידען, און אין די אינטערעסען פון אידישען פאָלק.

שוין צוויי יאהר רעדט מען ביי אונז וועגען א קהלה. שוין גע־וועזען צייטען, ווען מען האט עפעס געפרובירט טהאן אין דיעזער ריכטונג, אבער דאך געפינט זיך עס עפעס ווי אין א כשיף־קרייז, און בעוועגט זיך ניט פון אָרט, ווי ווייטער ווי „רייד" איז עס דערווייל נאָך ניט אזעק.

וועלען מיר אויך אינ'ם יעצטיגען מאָמענט גאר ניט טהאן פאר אונ־זער ארגאניזירונג?

עס ווילט זיך ניט גלויבען אז אזוי זאל זיין די זאך.

עס פעהלט בלויז דער אָנפאנגער, יענע מוטהיגע, וועלכע זאלען צייגען דעם ערשטען ביישפיעל. די איבעריגע, די שוואכערע וועלען שוין נאכהער נאכקומען.

מיר לעגען פאר, אז א קאנפערענץ זאל גערופען ווערען פון אלע היגע אידישע ארגאניזאציעס, שוהלען, סאסייטיס, יוניאָנס און פעראיינען פאר'ן צווק צו גרינדען א פעראייניגטע אידישע קערפערשאפט.

די צוזאמענרופונג דארף אויף זיך נעהמען איין ארגאניזאציאָן אזעלכע וועלכע פיהלט זיך בכח עס צו טהאן.

זאלען זיי זיין די ערשטע פיאָנערען, די חלוצים פון דער זאך.

וועט זיך יעמאנד אָברופען, אדער אונזערע ווערטער וועלען ווידער זיין א קול קורא במדבר?

ווען קיינער וועט זיך ניט אברופען, ווען עס וועט זיך ניט געפינען פון אלע אינזערע ארגאניזאציעס, שוהלען און פעראיינען, קיין איינע, וואס זאל נעהמען איף זיך די ארבייט פון וועלען צוזאמענרופען אזא קאנ־פערענץ, וועט עס הייסען אז אונזער דור איז נאך ניט רייף גענוג פאר אונזערע ווערטער, און אז מען מוז אבוואַרטען, ביז וואנען דער „דור המדבר" וועט פער־בייגעהן.

וועט עס אזוי זיין דער פאל?

דער אברוף פון די ארגאניזאציעס, וועט אויף דעם ענטפער געבען.

מיר האבען אונזערס געזאגט, יעצט דארפט איהר כלל־טהורה רעדען. צייגט אז איהר האט אין אייערע בעגריסונגען ניט געמיינט קיין בלויזע ווערטער, נאָר איהר מיינט אויך ווירקליכע טהאטען.

די נעקסטע עטליכע טעג, וועלען איבערצייגען.

ציוויליזאציאן און מענשליכקייט

פון ה. ברוכסאן.

מענשען ווערען אלץ ציוויליזירטער. די רערער פון פראגרעס דרעהען זיך אלץ שנעלער. דער מענשליכער גייסט ענטווי־קעלט זיך אלץ מעהר און שטייגט אלץ העכער, אזש ביז צו די שטערען, וואס זיי־נען אזוי ווייט פון אונזער ערד, דאס ווען ווי זאלען דורך אירגענד וועלכער סבה ווערשווינדען אדער אויפהערען צו שיינען וועט מען עס קענען בעמערקען ערשט אין טויזנדער יאהר ארום. טראצדעם וואס די שנעלקייט מיט וועלכער א שטראהל טראגט זיך דורך די לופט איז נאָהענט פון 300 טויזענד קילאָמעטער אין א סעקונדע.

ווערען אבער מענשען אויך פיינער, הר־מאנער? ווערען די מענשליכע געפיהלען ערעלער, ווערט די מאָראל העכער אין איין מאס מיט דער גייסטיגער ענטוויקלונג, מיט דעם פארטשריט פון ציוויליזאציאָן בכלל?

אט אויף דיעזע פראגען איז עס שוין נאָר ניט לייכט צו געבען א בעשטימטע אנטוואָרט. עס זענען פאראן זעהר גרויסע און טיעפע חלוקי דעות וועגען דעם צווי־שען פילאָזאָפען, היסטאָריקער און נאטור־פאָרשער. עס געפינען זיך אזעלכע פילאָזאָ־פען, וועלכע ערקלערהרען, אז מיט אונזער מאָראל האבען מיר איינענטליך נאָר ניט אריבערגעיאגט די מענשען פון פריהעריגע דורות, ווען מען האט ניט געוואוסט פון ראמפף מאשינען, שוין ניט רעדענדיג פון עלעגראפען, מיט דראהטען און דראה־טען, פון טעלעפאָנען, עלעקטרישע מאַ־טאָרס, סובמארינס, פליה־מאשינען א. ז. וו. מאנכע בעהויפטען, אז אין מאָראל אונטערשיידען זיך די מיטגליעדער פון די פאָרגעשריטענסטע פעלקער וועניג וואס אפילו פון די בארבארישע פעלקער. זיי צייגען אלץ אָן אויף אקטען פון גרויזאמ־קייט, אויף מאָרדען גזלות א. ז. וו. נאָך אלע אונזערע לייב געזאנגען צו דער הייר־ציגער ציוויליזאציאָן, נאָך אונזער שטאָל־צירען מיט אונזערע וויסענשאפטען און קונסטען, ווי אויך מיט דער ריעזיגער ענטוויקלונג פון אינדוסטריען, נאָך אלע דיעזע גליקען טענה'ן זיי. בלייבט נאָך אין אונז איינגעוואָרצעלט די היה רעה, דיא בעסטיע, און מיט אונזער מאָראל בלייבען מיר אויף איין אָרט זייט די פערפאסונג פון די צעהן געבאָט.

אנדערע פילאָזאָפען געהען אפילו ניט אזוי ווייט אין זייער קריטיק איבער אונ־זער מאָראל, איבער אונזער מענשליכקייט נור זיי גיבען דאָך צו, אז דער גייסטיגער פאָרטשריט פון מענשען געהט אָן ניט דער ערך פיעל שנעלער פאר דעם מאָראלישען. מיינען, אז מאָראל דארף מען ניט מעסטען בלויז מיט די צעהן געבאָט און אויף ניט מיט די פערשיעדענע פערברע־כען, נור מיט די געפיהלען פון מיטלייד, מיט דער פילאנטראָפיע בכלל און אויף מיט פערשיעדענע געזעצע. וואס ווערען אלץ ווייטער און מעהר דורכגעפיהרט אין אלע אינדוסטריע לענדער צו גונסטען פון ארבייטער קלאס און איבערהויפט פון די פאָלקס מאסען, אט ווי די בעשרענקונגען פון דער ארבייטל־צייט פאר קינדער, פרויען און אפילו דערוואקסענע מענער, די אַפשריפטען וועגען געזונטערע ארבייטס פלעצער, די פערמעהרונג פון קהל'שע האס פיטאלס און פון פערשיעדענע אנשטאל־טען פאר יתומים, אלטע פערקריפּעלטע, בלינדע, טויב שטומע א. ז. וו. ווי אויף שטאאטליכע אינשורענס פאר ארבייטער אין פאל פון עקסידענטס און זאָגאר פון ארבייטסלאָזיגקייט, די שאפונג פון א טאאטליכען פענסיאָן פאר אלטע ארביי־טער, שוין ניט ריידענדיג פון אלע גרע־סערע אויסגאבען אויף פאָלקס בילדונג.

דאס איז טאקי גאנץ ריכטיג, דאָ רע־דען דאָך אונבעשטרייטבארע פאקטען, אבער פון דער אנדער זייט, ווען מען דער־מאָהנט זיך בלויז אָן דער היינטיגער מלחמה, מוז מען דאָך צוגעבען, אז עס איז גאָר ניט אזוי "געהויבען" מיט אונ־זער גאנצע ציוויליזאציאָן, אז אונזער ציי־ויליזאציאָן, אז אונטער אונזער ציוויליי־זירטער הויט בלייבט אלץ דער בארבאר, אז די בעסטיע איז בכלל נאָך שרעקליך שטארק אין אונז, די יעניגע וואס לייקע־נען, אז אונזער מאָראל איז געוואָרען הע־כער זייט די אלטע בארבארישע צייטען, טראָץ אלע בעריהמעריען מיט דער אי־דיש־קריסטליכער רעליגיאָן און מיט דעם ווירקליך גרויסען פאָרטשריט פון דער ציי־ויליזאציאָן, וועלכע מיר האבען געריש־ענט פון די אלטע גריכען און רוימער — אזעלכע טייטלען מיט די פינגער אויף די שוידערליכע בארבאריען, וואס ווערען בע־נאנגען פון די ציוויליזירטע סאָלדאטען און אָפיציערען.

אט זעהט טענה'ן זיי, וואס אייערע קריסטליכע סאָלדאטען, וועלכע פון אזוי פיין ערצויגען אין שוהלען, וועלכע געזען דאָך פיינע ביכער און הערען אויך פיינע דרשות איבער אלע גוטע און פיינע ואכען, טהוען אויף, ווען זיי רייסען זיך אריין אין א פרעמדער מדינה. מיט וואס זיינען אט די יונגע לייט, וואס קענען לע־זען און שרייבען, וואס זיינען אקערשט ארויסגעריסען געווארען פון זייערע ציווי־ליזירטע פאמיליעס און וואס האבען זיך עוועהנליך געפיהרט ווי קולטור מענשען אין זייער היים — מיט וואס זיינען זיי עס עדעלער, ווייבהערציגער און הומאנער באר די סאָלדאטען וואס קענען נאָר ניט לעזען און שרייבען, און אפילו פאר די בארבארען אין מיטעל אלטער?

דער בארבארישער כלל "וועה צו די בעזיגנטע!" בלייבט היינט אזוי שרעק־ליך ווי אין דער פערגאנגענהייט. וואס איז דער קריעג בכלל, אויב ניט אן אלטע באר־בארייי? ווען די איראָפּעאישע נאציאָ־נען וואָלטען ווירקליך געווען זיך דערהוי־בען אזוי אין זייער מאָראל, ווי אין זייער גייסטיגער ציוויליזאציאָן, וואָלט עס דען איבערהויפט געקענט קומען צו אזא וועלט־קריעג ווי דער היינטיגער, און בכלל צו מלחמות צווישען זיי?

דער פאקט, אז אלע היינטיגע נאציאָנען זיינען שרעקליך עגאָאיסטיש און עהרגייי־ציג, צייגט אס שארפסטען און קלאָהרס־טען, ווי ניעדעריג זיי שטעהען נאָך אין זייער מאָראל. ווי וועניג זיי זיינען מענש־ליך, די אלץ שטייגענדע בעוואפנונגען, וואס דריקען אזוי שווער אלע ציוויליזיר־טע נאציאָנען, אבגעזעהען דערפון, אויב זייערע רעגיערונגס פאָרמען זיינען מאָנאר כישע אָדער רעפּובליקאנישע, זיינען זיי דאָך אלס אן אונבעשטרייטבארער בעווייז פון דעם נאציאָנאלען עגאָאיזם, וואס דריקט זיך אויס אין פערבאפונגען פון פרעמדע לענדער, און אונטערדריקונגען פון שוואכע פעלקער.

מיר זיינען שוין אבער אזוי צוגעוואָהנט געוואָרען צו אלערליי בעוואפנונגען און צו ערוואַרטונגען און רעבעונונגען אויף מלחמות, אז ניט נור טראגען מיר געדולד־יג דעם אויסצעהרענדען מיליטערישען יאָך, זאָנדערען מיר קוקען אויף מלחמות מיט אויגען פון בארבארען, וואס שטאָל־צירען נור מיט זייערע פויסטען, מיט זיי־ערע גבורות אויף די שלאכטפעלדער. ניט קימערענדיג זיך אפילו וועגען די קרבנות און טייכען פערגאסענע בלוט. יעדער איי־נער וואס נעהמט נור אנטהייל אין א שלאכט ווערט דאָך בעטראכט פון די מא־סען אלס א נאציאָנאלער העלד, און צו זיינגרייכע גענעראלען שטעלט מען דאָך מעהר מאָנומענטען, ווי צו די גרעסטע ערפינדער און וואָלטהעטער פון דער מענשהייט...

קורץ, מיר זיינען אזוי פערבלענדעט פון אלטע בארבארישע בעגריפע וועגען נאציאָנאלע עהרע און וועגען מיליטערישע העלדישקייט, אז מיר דערלאנגען נאָר ניט א ציטער ביי דעם וואָרט "מלחמה", וועל־כע איז דאָך שטענדיג א מאסען מערדע־ריי.

מען האט זיך אבער דאָך ניט געקענט פארשטעלען, אז אזוי פיעל בארבאריען אלען פון אלע זייטען בעגאנגען ווערען אין דער היינטיגער מלחמה. נאטירליך, די געגענזייטיגע בעשולדיגונגען און רויבע־ריען, מערדערייען, רציחות און פערגוואל־טיגונגען זיינען איבערטריבען, אבער נור אין די צאָהלקען. ווען אפילו א טויזענדעל דערפון וואס די בעלגיער און פראנצויזען דערצעהלען וועגען די רציחות פון דייט־שע סאָלדאטען, זאָל זיין ריכטיג, דאן מוז מען צוגעבען, אז די היינטיגע גערמאנען מיט זייער פארגעשריטענער "קולטור" זיינען נאָך אלץ בארבארען, אפשר ניט בע־סער פאר זייערע פאר פאטערס אין די צייטען פון אלטען רוים.

דאס וואס אזוי פיעל סאָלדאטען פון אלע נאציאָנען ווערען פערווילדעוועט און פערלירען דעם זאָ צו זאָגען "צלם אלהים" ווי זיי טרעטען נור אריבער די גרעניצען פון זייער פאטערלאנד; דאס וואס זיי ברענען, דאבירען, מאָרדעווען און שענ־דען פרויען — דאס צייגט נאטירליך, אז די בעסטיאלישע אינסטינקטען בעהערשען נאָך אלץ צו שטארק אפילו די ציוויליי־זירטסטע מענשען, דער גראמאָטנער רייט־שער אולאן איז אין גרונד אין זיין מיליי־טערישער מאָראל ניט בעסער פאר דעם בעזונראמאָטנעם רוסישען קאָזאק, מיט נאציאָנען איז ווי מיט איינצעלנע פערזאָ־נען, מען קען זיין צוגלייך הויף געבילדעט און זעהר גרויזאם.

מען דארף אבער ניט דוקא נעהמען ביי־שפיעלען פון דער מלחמה און זוכען בע־וויזען פון בארבעריען אויף שלאכט־פעלדער אדער אין ערטער, וואס ווערען פערנומען פון פיינדליכע ארמעען. מען שטויסט זיך אָן אויף בארבארישע אקטען אויף אין פריערענס צייטען און אונטער גאנץ געוועהנליכע אומשטענדען. נאָר ניט זעלטען טרעפט עס, ווי פריערדיכע און בכלל גאנץ געמיטליכע בירגער ווערען מיטגעריסען פון זייערע גרויזאמע געפיה־לען און האנדלען אויף ווי בארבארען, ווי ווילדע ברואים.

דער גרויסער עולם האט בכלל זעהר ליעב צו זעהען גרוילכע און אויף בלוטיגע סצענעס. דאס ווארפט זיך אין די אויגען ביי עפענטליכע הינריכטונגען פון פער־ברעכער. אן עשאפאט ציהט עפעס וויא מיט א מאגנעט די נייגעריגע, וועלכע ווי־לען טאקי זעהען מיט זייערע אייעגענע אויגען ווי א מענש צאפעלט זיך אויף דער תליה...

יא, מיר זיינען טאקי זעהר הינטערשטע־ליג אין מאָראל, און עס וועט נאָך לאנג נעהמען ביז אונזער מענשליכקייט וועט יך דערהויבען צו דער שטופע פון אונזער ציוויליאזציאָן.

די טאטע און דער טאכטער

(פעליטאָן.)

פון י. ראזען.

וואס זשע פערקריכט איהר זיך אזוי? עס געפעהלט אייך ניט

די טאטע, זאגט איהר, טויג ניט? מען דארף שרייבען, זאגט איהר, דער טאטע? עס קאן זיין. מעגליך, אז איהר האט רעכט.

זאגט זשע נאָר, זאָלט איהר מיר געזונד זיין, פארוואס זשע זאגט איהר: „די קאָפּ"?

איהר מענט און איך טאָהר ניט? גארישקייטען. מעג מען, מענען אלע. טאָר מען ניט, טאָר קיינער ניט!

אפילו מינסקער אויך ניט!

אמת, מינסק איז טאקע א פיינע שטאָדט, און מינסקער זיינען פיינע מענ־שען, און מינסקער ליטוואקעס זיינען די אמת'ע, די עכטע צלם אלהים'ניקעס. דאס איז אלץ אמת. ניט איך לייקען דאס, ניט איך נעה דאס לייקענען און ניט איך מעג דאס לייקענען. עס וואָלט פשוט גע־שמעקט מיט סכנות נפשות.

דאס הייסט אבער ניט, אז איהר מענט זאגען „די קאָפּ" און איך — ניט קיין מינסקער — טאָר ניט זאגען די טאָ־טע און דער טאָכטער.

און איך זאג אייך גאנץ אָפען אז אויב איהר, מיסקער מיט פינסקער, וועט זיך איין עקשן'ען, ווי פרעה מלך מצרים און וועט זאגען אז שרייבען „די קאָפּ", וועל איך מיט מיינע אלע לאנדס־לייט — ניט מינסקער און ניט פינסקער, הייסט עס — וועלען מיר זיך אלע פונקט אזוי איינשפאַרען און מיר וועלען זאגען די טאטע, דאס מאמע, דער טאָכטער, דער מיידעל, די טיש.

עס וועט אייך ניט אארען, זאגט איהר? איך ווייס דאס.

איך ווייס, אז אייך אארט ניט, אז אייער לאנדסמאן — אויך א ווילנער — האט געזאגט דעם בעריהמטען מאבר:

„איך זיך דעם פערד, נישטא דאס פערד, איך טהו א קוק, אט סטעהט זי!"

איך ווייס אז אייך אארט ניט דער טאטע, די טאטע, דאס טאטע. ביי אייך איז אויך קיין אונטערשיעד דער פערד, די פערד, אדער דאס פערד. אלץ איינס, די טאטע די פערד, אדער דאס טאטע, די פערד.

הפקר פעטרושקע!

איך ווייס, אז אייך אארט דאס ניט.

איז טאקי גרויסע, געהאקטע צרות.

איך וועל אבער אזוי לאנג שרייבען און רעדען די טאטע און דאס מאמע, ביז איהר וועט דערפיהלען, אז עס איז אזוי איך, דער קאָפּ".

ליעבער מינסקער, מיינער, עס וואָלט מיך פיליכט ניט געערגערט אויף אייך ווען איהר וואָלט תמיד געזאגט „די קאָפּ".

איך וואָלט געטראכט:

א רחמנות אויף איהם, אויף דעם מינסקער, ער מיינט נעבעך אז א קאָפּ איז א זי. ער ווייס ניט.

ער ווייס ניט קיין אונטערשיעד, ווי יענער צדיק וואס האט ניט מבחין געווען ביז זכר לנקבה.

מיינט ער, אז א קאָפּ איז א זי, אז א געלד איז א זי און אז די קינד — א משה'לע — איז אויף א זי.

עס וואָלט מיר מיין הארץ אויף איהם געריסען, מיטלייד וואָלט איך מיט איהם געהאט, ביין אָבער וואָלט איך ניט גע־ווען.

קומט אָבער דער זעלבער מינסקער — אדער גראדנער — און זאגט: „מיט'ן קאָפּ אראָב און מיט די פיס ארויף".

ער זאגט ניט „מיט די קאָפּ אראָב", נאָר „מיט'ן קאָפּ אראָב", דאס הייסט: מיט דעם קאָפּ אראָב.

איז שוין וויעדער, הייסט עס, דער קאָפּ און ניט די קאָפּ?

הייסט עס, אז מען איז שוין נאָר ניט אזעלכע נעבעכ'לעך, אז איהר ווייסט יאָ וואס הייסט זי און וואס הייסט ער; איז דאָך ווידער די קשיא פארוואס זשע זאגט איהר, די קאָפּ"

אמת, איצט מאכט ניט אוים. איצט אז מיר פיהרען קרעגע מיט די דייטשען מאכט ניט אוים. זאָל זיי קריינקען, זא־לען זיי צעזעצט ווערען. מיר האבען גע־גומען זייערס א וואָרט, א קאָפּ, דער קאָפּ, ווי זיי רופען עס פון אייביגע יאה־רען, און מיר רופען עס די קאָפּ.

עס שאדט איצט אויך ניט וואס די עסטרייכער מיט די גאליציאנער וועט עס קרעגקען וואס מיר האבען געגומען „זיי־ער" קאָפּ, א ער און געמאכט איהם פאר א זי. ווער הערט זיי איצט?

לאזען מיר זיי ארויס פון חשבון.

וואס הערט זיך אבער מיט מיינע לאנדסלייט? וואס הערט זיך מיט די פוילישע אידען אין גאנץ פוילען זאגט מען דער קאָפּ.

היינט, קיין הרע, אין בעסאראביען, אין בערסאנער גובערניע, קיעווער, פאָ־דאליער, וואָהלינער, טשערניגאָווער, יע־קאטערינאסלאווער, פאָלטאוער און די אלע גובערניעס זאגט מען דער קאָפּ.

און וואס איז עפעס מכה בערדי־טשעוו? א עיר זאס בישראל, א שטאָדט וואו אפילו די קאָנדוקטאָרען רעדען אי־דיש, דער גראדאָוואי רעדט אידיש, די גאסען קעהרער אפילו רעדען אידיש, אזוי ווייט איז דארט פארשפרייט דאס אידישע לשון, אלץ דער קאָפּ!

גאנץ רומעניען ווייס ניט אנדערש, נאָר דער קאָפּ.

קומט איהר, מינסקער און פינסקער, און נאָך עפעס א פאָר גובערניעס און — „די קאָפּ"!

נאָ סער! עס וועט ניט געהען!

לאָמיר זאגען איהר האט געוויסע טעעות צו אונז. לאָמיר זאגען, אז איהר האט געוויסע טעמים צו מאכען אונגאר־נונג אין אונזער לשון. מיר וועלען נאָך ווייטער געהן. מיר וועלען אויף א מינוט צוגעבען, למען השלום, אז אייערע טענות זיינען שטארקע, אייזערנע, גערעכטע און איבערצייגענדע. לאָמיר דאס זאגען אפילו. נו? רופט מען א קאָנפערענץ, א קאָנגרעס, א וואָס איהר ווילט אליין, און מען זאגט גאנץ אָפען: רבותי, אזוי און אזוי, לאָמיר מאכען הפקר פעט־רושקע. קאן זיין, אפשר? פיליכט? מיר וועלען הערען אייערע טענות, און, ווער ווייסט, אפשר איז מינסק געערגעכט? אָבער נעהמען דעם עולם אויף זיכער און שרייען בקול רם אין די צייטונגען אין לייט ארטיקלען די קאָפּ, די געלד, די הארץ, די קינד, דער פערד, ווי עס וואָלט געווען הפקר א וועלט, אזא זאך קענען מיר ניט דערלאָזען און מיר וועלען ניט דערלאָזען!

וואָס מיר וועלען טהון?

ערשטענס, ווי איך האָב שוין גע־זאגט, וועלען מיר אלע אָנהויבען צו רע־דען און צו שרייבען ווי איהר: מעשה הפקר, דאס טאטע, דער מוטער, די אָקס און דאס קוה.

מיר וועלען זעהען, אז דאס העלפט ניט, וועלען מיר זיך נעהמען צו די לינטאקסס, צו דאס סינקטאסיס, און מיר וועלען זאגען: הפקר פעטרושקע! „מיר די קאָפּ עס טהון וועה".

„נעווער מיין", פארשטעהן וועט איהר אונז. עס וועט זיין בלויז אביסעלע מיאוס'וואטע, פארשטעהן אָבער וועט איהר אונז.

פארשטעהן מיר דען ניט, ווען איהר זאגט „די קאָפּ", אז איהר מיינט דאס חלק פון די גוף, וואס האט דאס נאָז מיט די פנים? פערשטעהן וועלען מיר זיך! עס וועט בלויז פעהלען טעם. איז אָהן טעם.

און איך פרעג אייך, וויפיעל איז דער שיעור? ווי לאנג וועל איך מיט מיינע לאנדסלייט הערען די קאָפּ, די קאָפּ און שווייגען?

זעהט אליין דעם אונטערשיעד פון אונז ביז אייך. וואס פאר גרויסע עקשנים איהר זיינט און וואס פאר גוטע מענטשען מיר זיינען:

מיר האבען פון אייביג אָן געקיקט און געקומען, און מיר זיינען גערעכט גע־ווען אויף, ווייל „קוקען" שרייבט זיך מיט א „מעליפען" און קומען שרייבט זיך אויך מיט א „מעליפען". זיינען מיר אבער געקומען אין בעריהרונג מיט אייך און, אביסעלע אויס איינזעהענגיש, אביסעל אויס אונזער גוטסקייט, און, אן עק א סוף זאָל זיין קוקען, זאָל זיין קומען.

אמת, אויף דער ביהנע „קומט" מען און מען „קוקט". דאס איז מעהרסטענס אייער שולד. זאָל מינסק ארויסגעבען מא־גולעסקאס מיט אדלערס מיט קעפּלערס און טאָמאשעווסקיס און פון דער ביהנע וועט מען אויף, מיט דער צייט, קומען און קוקען.

ארויסרעדען א וואָרט איז אבער איין זאך און מאכען א נקבה פאר א זכר — איז א צווייטע זאך.

איין פאָנפעוואטער מלמד איז געווען גענוג, אז פון יעקב זאָל מען ארויסרעדען אונטער דאס נאָז „יאנקעוו". און גאנצע דורות קענען זיך ניט פארגעסען אין יע־נעם פאָנפעוואטען מלמד.

שרייבען אבער שרייבען מיר ריכטיג.

און איך זאג אייך נאָך אמאָל: וועט איהר זאגען „די קאָפּ", וועלען מיר זאָ־גען „דאס טאטע"!

* * *

אנד אורהא, זאגט מיר, איך בעט אייך, עס פארדריסט אייך, וואס מען רופט אייך ליטוואק?

MAKES THE WHITEST, LIGHTEST
ROYAL YEAST CAKES
QUICK PURE
E.W. GILLETT COMPANY, LIMITED
TORONTO, ONT.
WINNIPEG MONTREAL

פערפעקט אויסגעארבייט.

די פערגרעסערטע נאהרונגס־שטאָף וואָס די ראָיאל איסט־קייקס גיעט אריין אין אייער בחויט, דארף זיין געטוג אורזאכע פאר יעדער הויז־ווירטהין צו נעהמען אין אכט אונ־זער קערפער.

איינענג מעמאכטע בחיט פערקלע־נערט די הויבע פריזען פון לעבענס מיטעל, ווייל דאס פערשפארט אייך פיעלע אנדערע אזכען און צופיעל פלייש וועלכע ווענען טויטהיג אום צו נעבען גענוג נאהרונג צו אייער קערפער.

E. W. GILLETT Co. LTD.
TORONTO, ONT.
WINNIPEG MONTREAL

די ידיעות פון ארץ ישראל און מצרים

יום ו' אייר איז קין אלעקסאנדריען וויעדער אָנגעקומען פון ארץ ישראל, וואו ס'האט געלאנגערט דאס טערקישע מיליטער, וואס איז גע־קומען פון די גרענעצען פון דער "מדבר", האט די רעגיערונג ארויסגעגעבען א בע־פעהל, אז יעדער, ווער ס'האט נישט אָב־היטען די כללים פון היגיעניע און רייני־קייט וועט שטרענג בעשטראפט ווערען. דערויף גיבען אכטונג דייטשע בעאמטע און זיי לייגען עס ארויף די שטראפען אויף דער בעפעלקערונג. יעצט זיינען אויסגערייניגט געווארען פיעל ערטער אין ארץ ישראל, וואו ס'איז פריהער שווער געווען אפילו דורכצוגעהן.

די טערקישע רעגיערונג האט אויך ארויסגעגעבען א בעפעהל, אויסצוראמען און אויסצואווארצלען דעם היישריק און זיינע אייעלעך, וועלכע ער האט איבער־געלאָזען אין דער ערד. צו דער דאָזיגער ארבייט צווינגט מען אלע יונגע־לייט פון 15 ביז 35 יאהר אין זיי מוזען ברענגען טאָג־טעגליך א געוויסע וואָג היישריק־אייעלעך.

די היישיאהריגע תביאה איז כמעט אינ־

(פארטזעצונג אויף פיידוש 5)

דיימאנ
$2 $3
זעכענט

„אזא גליק פארגעשטאנען"...

(אן עראינערונג פון די קינדער־יאהרען)

פון א. ד. גלושאקאוו.

— זעה נאר, גאלדע, ווי איך בין א איד, דער משוגענער רעדט דאך צו דער וואנט!...

דער משוגענער — האס בין איך אברהם'ס, און זאגען האט עס געזאגט דער טאטע צו דער מאמען איינמאל אין א שבת־צו־נאכט'ס, ווען ער, דער טאטע, האט פלוצים אויפגעהויבען דעם קאפ פונ'ם פארשמאלצענעם ליינגליכען קאסע־ביכעל ארויס, און האט מיך גראד גע־פאקט, ווי איך שטעה מיט'ן פנים צו דער וואנט און מאך פאר איהר משנה'דיגע תנועות. דערביי האט ער אויף מיר אויס־געגלאנצט אזא פאר ערשטוינטע אויגען, אז מע'האט געקאנט מיינען באמת, אז נאר וואס, אומגעריכט, בין איך לא עליכם, משוגע געווארען, געגומען פלו־צים און אפגעטהון אזא משונה־ווילד שפצעל, וואס ס'קומט אויף דעם נאר קריעה רייסען... ר"ל!

ווי דער אמת איז אבער, האב איך דאס מאל אפילו ניט אין זינען געהאט רעדען צו דער וואנט. איך האב, ווי מיין שטיינער איז, ניט מעהר ווי געשפיעלט זיך מיט'ן שאטען. אין די לאנגע נודנע ווינטער־נעכט, ווען איך זיץ אליין א פארשפארטער אין שטוב אדער דאך מיין איינציגער חבר, מיין איין־און־איינציגע שפיעל־צייג... מיר קענען זיך שוין ברוך השם, ניט פון דער ערשטער נאכט... באלד ווי מען צינד נאר אן דאס רויבעדיגע לעמפעל, אזוי באלד באווייזט ער זיך אויף דער וואנט און ס'הויבט זיך אן צווישען אונז די שפיעל. תחלת גיט מען איהם א שאקעל מיט'ן קאפ, שאקעלט ער אפ צוריק. נעהמט מען און מען מאכט איהם מיט אלע צעהן צעשפרייטע פינגער א „נאז", מאכט ער אבער אויך צוריק נאך א ליינגערען... כאפט מען און מען בעווייזט איהם שוין א פויסט, בעווייזט ער אבער צווייטמאל א גרעסערען פון איי־ערען... ווערט מען שוין אביסעל אויס־גערעגט און מען שטעקט איהם ארויס דעם „לעקער" — און דא כאפט יך פלוצים דרינען אויף דער טאטע פונ'ם קאסע־ביכעל, פאקט אויך מיט'ן „לעקער" אין דרויסען — און עס פליהען פלאם־פייער־דיגע פעטש...

א מאדנע זאך מיט'ן טאטען!, ווי איך זאל ניט שטעהן און וואס איך זאל ניט טאהן, בין איך איהם אלץ ניט גושא חן...

יעדער תנועה'לע מיינס ברייגנט איהם איהם אריין אין ווילדען כעס. — „גאלדע — הויבט ער אן צו שריען, און טופעט בשעת מעשה מיט די פיס, — גאלדע, די נעהמסט איהם ניט צו פון מיינע אויגען אט צוקאטעווע איך איהם די הויט!"

איך וואלט נאר א מאל וועלען וויסען וואס פאר א רעה האב איך איהם געטהאן? איך ווייס אבער ניט ווי אזוי טרעט מען צו צו איהם, א פרעג טאהן? איך ציטער פאר זיין דעך... בעסער זאלען מיר זיין גוטע פריינד פון דער ווייטען, און איך בעמיה זיך וואס ווענינער איהם זיך וואר־פען אין די אויגען. איז ער אין עס־צימער, אנטלויף איך אין אלקער, איז ער אין אלקער, — בין איך שוין אין קיך. דאר־טען פארשטעק איך זיך ערגעץ אין א ווינקעל, זיץ אפ שעה'ן לאנג און טהו זיך מיר וואס מיין הארץ גלוסט.... און צו יענער צייט האט זיך מיין הארץ פאר־גלוסט נאר א קליינינקייט: מעלקען די וואנט.

ס'איז דוקא ניט אזוי שויער, ווי איהר מיינט, מען דארף נאר וויסען דערצו דעם שפרוך, און קענען אפזוכען אויף דער וואנט דאס אמת'ע וואר־ט — וועט דאס שוין נעהן ווי מימור... מיר האט דאס איז חדר מגלה געווען בסוד מיינער א חבר, אן אמת'ער גוטער ברודער, בינקע לאקיש. אז בינקע לאקיש זאגט, קאן מען זיך אויף איהם פערלאזען, ער וועט ניט אפנארען, ער האט פון מיר דער־פאר בעקומען שעהן בעצאהלט: צוויי וועלעשענע נים מיט א עכט מוטעלפערל־נעם קנאפ, וואס איך אליין מיט מיינע הענד, האב שטילערהייט אבגעריסען פון דער מאמעס נאך א חתונה־מאנטעל...

בעטראכט גוט אלע וועגס פון אונזער שטוב, האב איך זיך אבגעשטעלט אויף איינער פון זיי; א פיטש־נאסע, א פער־שימעלטע, מיט א סך גרינע און געלע פלעקען, אין מיט ניט ווענינער אויפגע־שוואלענע קיילעכדיגע נוליעס... דאס איז געווען א וואנד עפעס א מאדנע... איהרע געלע און גרינע פלעקען, עהנליכע צו אלערליי באשעפענישען אין דער וועלט, וועלכע איהר קענט זיך נאר מאהנען פלעגען זי ביי מיר שטענדיג וועקען דעם כח־הדמיון, און פערפיהרען מיך אין די נעדאנקען צו'ם אלדע גוטע יאהר.... שעה'ן לאנג פלעג איך אבזיצען אקעגען איהר א פער'חלום'טער, גלאנצען אויגען אויף די פלעקען און מאהלען זיך אין זיי וואס איהר ווילט אין דער וועלט: וועל־דער און פעלדער, בערג און טהאלען, טהורעמס און פאלאצען, וועלף און טיג־רען... אט די וואנד — פסק'ע איך אב ביי זיך — טויג געווים צום עסק, מ'דארף זיך צו איהר א נעהם טאהן"....

און איינמאל אוועגד צייט, ווען איז שטוב איז געווען רעכט מונקעל נעהם איך בנכה פון קיך אן אויבערשט פון שטייסעל מיט א קרומען צוואק, רוק זיך פאוואליע צו אט דער דאזיגער וואנט, טאפ אן אויף איהר מיט דער האנד א גרוי־סע גוליע און נעהם זיך צום עסק. מיט כלים, אויפצונעהמען אין זיי פון דער וואנט די מילך, האב איך זיך פערשטעהט זיך, פערזאגרנט נאך פריהער. א היבש שטיקעל צייט האב איך זיי געקליבען פון מיסטע'ן און פון בוידימער, ביז איך האב טאקע צונויפגעשלאגען א שעהן קרעמעל. צווישען די איבעריגע כלים קענט איהר האר־ט געפינען אין מיין אייגענס: א שטאף אהן א העלדזעל, נומער איינס, אנ'אבגעבראכענע דנא פון א גרינער פלאש, נומער צוויי, א שארבען פון א וויסקטאפ, א בלעכערנע צעקנייטשטע לייטע, א האלבע צוק, ועטשטע ר'מאי־בעלינס־פושקע דעם טאטענס א פערשטאל פערטען שקראב.

ארויסגעשטעלט זיך מיט די דאזיגע כלים, — בלייבט מיר, הייסט עס, ניט מעהר ווי צוטרעטען טאקע תיכף ומיד צו דער עיקר ארבייט: מאבען! אין דער וואנט האט געוויסע לעכער ארייננשטעקען אהין א רעדעל, א זאג טאהן דעם שפרוך און אנהויבען צאפען....

איך טאפ אן וויעדער אמאל די גוליע: יא, א שעהנע קיילעכדיגע גוליע, ווי אנ־אייטער די גרויס. מיט גאט'ס הילף: זי וועט שוין ביי מיר מעלקען... און באלד טאקע צונעשטעלט דעם צוואק, א קלאפ מיט'ן אויבערשט, איינס און צוויי — און דער צוואק איז! איז נאנצען איינגעזונ־קען... האט הארץ פלאטערט, צאפעלט.. אט, אט, נאך א רגע'לע און א וויים־וואר־מיך־שטראמעלע וועט מיט אמאל א שפריץ טאהן — טיזז... און פלוצים א פריה אין באק און — פראסק!

הא? וואס איז? ווער איז?

יא, ס'איז א פאטש! זיין פאטש, דעם טאטענס!.... איך דערקען שוין איהם, דעם פאטש, הייסט עס, אפילו אין דער פינסטער.... ס'איז א בעזונדער מין פאטש, א קונציגער אן אבגעטאפטער.. ער פליהט דורך איבער דער באק ווי א בליץ, און דעם דונער דערהערט איהר ערשט נאכדעם, לאחר המעשה...

א האלבע שעה דורכאנאנד האט מיר דער דאזיגער פאטש נאך געקלונגען אין די אויערען, אבער ניט דאס האט מיך נעגערט, מיך האבען געוואר־נען די טרעהרע! פאר עפעס אנדערש.

„סטייטש! — האט געוויינט אין מיר מיין הארץ אין זיך ניט געלאזט טרייסטען, — סטייטש, אזא גליק פאר־געשטאנען: צאפען מילך פון דער וואנט איז פון דער האנד ארויסגעשלאגען!"...

נאטיצען פון דער ארבייטער וועלט

פון ש. קאלדאווסקי

די בעזונדערע לאקאלט פון דער קלאוק־מאכער יוניאן זיינען יעצט פער־נומען מיט'ן ערוועהלען נייע בעאמטע פאר דעם נעקסטען טערמין וועלכער פאנגט זיך אן אנפאנג נעקסטען מאנאט. די וואה־לען פון לאקאל 14 (פון אפרייטארס, פי־נישערס און שניידער) וועלען שטאטפינ־דען היינט, מאנטאג אבענד ביי דעם מיי־טינג וועלכער איז ספעציעל גערופען גע־ווארען פאר דיעזען צוועק.

* * *

דאס איז אבער בלויז א צוישפיעל, צו דעם רומעל וואס הודערט זיך יעצט אין דער הינער קלאוקמאכערס יוניאן. עס איז יעצט אן אמת'ער ערב פסח ביי די קלאוק־מאכער. מען גרייט זיך צום נייעם "פאל" סיזאן אז דער אפס פון דער יוניאן ווערט איצט בעלאגערט פון פריהמאכרגען ביז שפעט אין דער נאכט פון איינצעלנע מעמ־בערס און גאנצע שעפער, וואו פערשיעדע־נע סכסוכים מיט מאנופעקטשורערס וועד־רען בעשפראכען און פערהאנדעלט בנוגע סעטלען פרייזען, און פערשיעדענע אנ־דערע קלאגען וועלכע ווערען געבראכט גע־גען בעלי בתים, און פיעלע מאהל קענט איהר טרעפען אז אין'יעדעס צימער פון דער גרויסער הויז וואו דער אפס געפינט זיך איז פערנומען מיט מיטינגען פון פער־שיעדענע שעפער וואו די פארשטעהער פון דער יוניאן הערען אויס די טענות, גיבען עצות ווי אזוי בעסער דורכצופיהרען גע־וויסע פארבעסערונגען אין די שעפער אויף א סטרייקלאזען אופן צו אלעמענס צופריעדענהייט.

* * *

אבער ניט אומעטום געלינגט עס עטוואס צו קריגען פון די בעלי בתים מיט גיטען, חאטש אין די מעהרסטע פעלע פערלאנגען די ארבייטער קיינע נייע זאכען, נאר ווילען בלויז איינהאלטען דיא אלטע בעדינגונגען, און כאטש די יוניאן איז איצט פיעלפאך פערשטארקט געווא־רען, שטעהט זי נאך אלץ אין א פערטהיי־דיגונגס פאזיציע און טרייט אויסצומיי־דען אזוי פיעל צווייסטינקייטען מיט די בעלי בתים וויפיעל עס איז נאר מעגליך.

אבער אויך הערביי קומט איים דער יו־ניאן אנצופיהרען א שטענדיגען קאמפף און ווייל ענדיג אדער ניט ווילענדיג קומט איהר אויס אנצווענדען דעם אלטען מי־טעל: סטרייקס.

אזוי זיינען די ארבייטער אין דער "קענגערע קלאוק קא. געצוואונגען געווען צו סטרייקען דערפאר ווייל די בעלי בתים האבען גערוצירט די פרייזען און גע־וואלט איינפיהרען נייע סיסטעמען אין דער ארבייט וועלכע וואלטען געווען שער־ליך פאר די ארבייטער, און נאך 4 טאג סטרייק האבען די ארבייטער פאלשטענדיג געוואונען אלע זייערע פאדערונגען.

דאס זעלבע האט אויך פאסירט אין אנ־דערע שעפער צווישען זיי אויך דער שאפ פון דער ר. סימפסאן קאמפאניע, וואו דיא פריי זיען און די ארבייטס בעדינגונגען זיי־נען די ערגסטע, אבער די ארבייטער האב־בען געדולדיג געליטען און געווארט ביז די פאסענדערע צייט וועט קומען ווען זיי וועד־ען קענען פאדערען אז זיי זאלען האבען כאטש ברויט צו זאט, בין זייער גערולד האט דאך געפלאצט, ווען דער מענעדזשער פון יענעם שאפ האט ארויפגענומען צו דער ארבייט א געוועזענעם סטרייק ברע־כער פון דער "דאמיניאן". דאן האבען די ארבייטער אלע געווארפען די ארבייט און האבען ערקלערט אז זיי וועלען ניט צור־ריק אנפאנגען ארבייטען ביז דער סטרייק ברעכער וועט ניט ארונטערגעשיקט וועד־רען.

אז סטרייקען איז זיי בלויז אויסגע־קומען איין האלבע שעה, ווייל דער סטרייק ברעכער איז באלד ארונטער געווארפען גע־ווארען.

א סיזאן ערוואר טעט מען גראדע א שטארקען און א גוטען. די ערשטע סמנים זיינען אז די טרעווילערס וועלכע זיינען ארויסגעפאהרען מיט סאמפעלס האבען אנ־גענומען גרויסע אדרעסס, און די סברא איז מחייב, אז פאראיהרען האט מען ניט געמאכט קיין קלאוקס, איז דער גאנ־צער סטאק פערקויפט געווארען און אזוי ווי דער לעצטער ווינטער איז געווען זעהר א שלעכטער האבען טאקי פיעלע פרויען ניט געקויפט קיין קלאוקס, און דאס איז שוין א כלל, אז זעהר ווענינג פרויען וועד־לען טראגען א בגד לענגער ווי צוויי סי־זאנען, און ניט האבענדיג געקויפט קיין קלאוקס לעצטען ווינטער, וועלען זיי זיכער קויפען פאר דעם קומענדען ווינטער.

* * *

און כאטש די קלאוקמאכער זיינען פער־נומען מיט זייערע איינענע צרות פערגע־סען זיי אבער ניט אויף איין מינוט מכח דעם בלוט בלבול וועלכער איז געמאכט געווארען געגען זייערע ברידער און פיה־רען אין ניו יארק אין האלטען אנגע־שטרענגט זייערע בליקען אויף דעם יעצ־טיגען היסטאריש־ישן נאנג פון פאסירונגען אין זייער מוטער יוניאן אין ניו יארק. כאטש עס איז נאך יעצט זעהר סלעק אין טרייד, צאהלט דאך יעדער איינער ווי־פיעל ער קען נאר פאר דעם פערטהיידי־גונגס פאנד פאר די ארעסטירטע.

די קלאוקמאכער יוניאן פלאנעוועט יעצט אויך אויפצוהויבען א שטארקע אל־געמיינע בעוועגונג דא אין טאראנטא צו גונסטען די ארעסטירטע און העלפען זיי פינאנציעל און מאראליש.

וואהרשיינליך וועט אין ניכען פערופען ווערען א קאנפערענץ פון אלע ארבייטער ארגאניזאציאנען פאר דיעזען צוועק.

* * *

די מענער שניידער, וועלכע האבען אמאהל געהערט צו דער "יוניטעד נאר־מענט ווארקערס" און האבען זיך מיט א שטיקעל צייט צוריק ארגאניזירט אונטער דער נייער "אמאלגעמייטעד קלאטהינג וואָרקערס" האבען לעצטענס ווידער גע־ביטען זייערע טשארטערס און האבען זיך אנגעשלאסען אן דער "דזשוירנימענס טיילארס יוניאן", זייענדיג אונטער דעם איינדרוק אז די לעצטע צוויי ארגאניזאצ־יאנען זיינען סיי ווי סיי צווישען זיך פער־איניגט.

קיין טהאטזעכליכע פעראייניגונג פון דיעזע ביידע ארגאניזאציאנען האט אבער נאך ניט שטאטגעפונדען. די פלעגער פון דער פעראייניגונג זיינען בלויז געמאכט געווארען ביי א קאנפערענץ פון די פער־טרעטער פון די ביידע ארגאניזאציאנען דאל איז פון די ביידע ארגאניזאציאנען פערענדיגט אבשטימונג צו די מיטגליעדער פון דער "דזשוירנימען טיילארס יוניאן" צו זאל אזא פעראייניגונג שטאט פינדען אדער ניט.

די אבשטימונג דארף פארקומען אנ־פאנג נעקסטען מאנאט און לויט דער שטי־מונג וועלכע הערשט צווישען א גרויסע צאהל פון דער "דזש. טיילארס יוניאן" און לויט דער אגיטאציע וועלכע ווערט אנגעפיהרט פון זייער אפיציעלען ארגאן "דהי טיילאר" איז עס זייער צווייפעל־האפט אויב די פעראייניגונג וועט באמת פערווירקליכט ווערען.

פון דער אנדערער זייט איז אבער יעצט פאראן א האפנונג אז מיט דער הילף פון פרעזידענט סעמיועל גאמפערס זאל עס יעצט ענדליך קומען צו א פערשטענדניס צווישען דער "יוניטעד נארמענט וואר־קערס" און דער "אמאלגעמייטעד" וועל־כע האט זיך אבגעריסען פון דער "יוניי־טער" לעצטען יאהר ביי דער קאנווענשען אין נעשוויל, און ענדליך וועט עס פיל־ייכט קומען צו א סוף פון דעם ברודער קריעג צווישען דער ערשטער צווישען די ביידע ארגא־ניזאציאנען און די ענערגיע וועלכע ווערט פערווענדעט אין דעם קריעג וועט בעסער פארווענדעט ווערען צו ארגאניזירען די טויזענדער אונארגאניזירטע שניידער אי־בערן גאנצען לאנד.

אונזערע לעזער

ענטפערען הער'ן „עקס"

פאלגענדע 5 פראגען האט דער קריסטליכער געלעהרנטער געשטעלט איבער וועלכע אונזערע לעזער ענטפערען יעצט:

— C —

1) די ניט אידישע שכנים זאגען אז אידען זיינען שווינדלער, איז דאס אמת? און אויב עס איז ניט אמת, ווי קומען די ניט־אידען אזוי אייך צו בעשולדיגען?

2) די ניט אידישע שכנים בעשולדיגען אייך אין אונרייניליכקייט, אלס א בעווייז ציינען זיי אן אויף די פארקס וואס האט איהר צו זאגען דארויף?

3) ווי האלט עס ביי אייך מיט אחדות? מאנכע קריסטען זאגען אז די אידען זיינען א מוסטער פון אחדות, מאנכע פערקערהרט, ערקלעהרען דאס ריי־סערייען איז אייער כאראקטעריסטיק. ווי איז די ווירקליכקייט?

4) מאנכזעזאגען אז די אידישע מאסען זיינען רעוואלוציאנערען, אנ־דערע ווייערער רופען אייך פייגלינגען און שקלאפען, וועלכעס איז אמת? און זענט איהר ניט דאס און ניט דאס צווייטע?

5) פאר וואס קלייבען אידען שמאטעס?

ווערטהער הערר רעדאקטאר!

ערלויבט מיר צו ענטפערען הערר עקס אויף די דריטע פראגע.

ווי האלט דאס ביי אידען מיט אחדות?

דאס אידישע פאלק פון דאס איינציגע וועלכעס זיי זיינען צוואוואר־פען איבער דער נאנצער וועלט, עס קומט אויס די ער־ציהונג בעקומט יעדער נאך זיין לאנד וועל־כע זיינען פערשיעדענארטיג.

און דאך קען איך זאגען מיט שטאלץ אז דאס צונגלוידערטעס אידישע פאלק, איז ווי אין קערפער, עס זיינען דא גענוג פאקטען די פראגע אזוי צו בעהאנדלען.

נעהמט אין אנבעטראכט דעם פאקט:

אלע פעלקער האבען די מיאוסע גע־וואהנהייט פון שיכור'ן, נאר דאס אידישע פאלק ניט. איז א פראגע פאר וואס האט זיך ניט איינגעגעבען אין וועלכען לאנד עס איז, די אידען צו פערשלעפען אין די געמיינע סארט קרענק אין שכרות?

"טרינקען אהן קאנטראל" און אט, דאס איז דערפאר, ווייל זיי האלטען אחדות.

דאס אידישע פאלק איז אזוי ווי איין גרויסער שעהנער גארטען, וועלכער האט פערשיעדענע פארביגע בלומען, יעדעס בלום, יעדעס בלעטעל, האט איהר שעהנ־קייט, איהר פארב, איהר קוואליטעט, אויבערפלעכליך זיינען זיי אזוי פערשיע־דענארטיג, דאס מען וואלט געקענט מיי־נען, דאס די שאפונגען זיינען ווייט איינע פון די אנדערע, וואו עס הערשט א דיס־הארמאניע.

אבער אין דער נארקליכקייט זיינען דיא אלע בלומען פערקניפט מיט איהרע ווארצ־לען, איהרע פעראייניגונג „אחדות" ליגט בעהאלטען אין דער טיעפעניש פון דיא קוועלע.

זאגאר פון דאן, זייט דער אידישער גארטען איז געווארען צוישטערט און דיא בלומען זיינען געווען געצוואונגען אויסצו־וואנדערען איבער דער גאנצער וועלט אין אויף אין דעם טרויערינען פאל די פער־איניגונג געבליבען, איהרע בלעטלאך האב־בען נאר געקענט אננעהמען אן אנדערען כאראקטער אויסערליך, זיך געמוזט צור־פאסען צום קלימאט ווי דער שיקזאל האט איהר פערטריבען, אבער איהרע ווארצלען זיינען געבליבען די זעלבע, זיי זיינען פער־איניגט דורך די אונזיכטבארע זיידענע פעדים איבער דער גאנצער ערד קוגעל, און אזוי שטארק זיינען איהרע פעדים, דאס

(פארטזעצונג אויף פיידזש 6.)

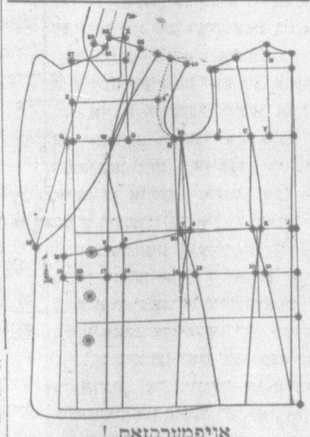

אויפמערקזאם!

ליידים טיילארס, אפערייטארס און קאטטערס, איהר האט איצט א גרויסע געלעגענהייט אין דער סקוהל פון ל. עדמונד 393 ספעדיינג עווענין צו ווערען א פוירסט קלאס דעזיינער. פרייזען מעסיגע, צופרידענהייט גאראנ־טירט, אדער דאס געלד צוריק.

ל. עדמונד 393 ספעדיינג עווענין

„אזא גליק פארגעשטאנען"...

(פארטזעצונג פון פיידזש 4.)

גאנצען פערדארבען געווארען דורכ'ן הייר־שעריק אין יהודה און אין גליל, לויט לעצטע ידיעות האט דער הייישעריק אנגע־ריהרט אין א קליינער מאס אויך עטלי־כע קאלאניעס. ניט קוקענדיג דערויף, וואס הייר־יאהר איז אין ארץ־ישראל א גרויס גערעטענישן, וועלען די פויערים דערפון נאר נישט האבען. דער בעפעהל פון דער רעגיערונג וועט, אלזא, נאר נישט העלפען צו די הייר־יאהריגע תבואות. דערפאר אבער וועט עס ברענגען פיעל נור־צען פאר די תבואות פון קומענדיגען יאהר.

די ארבייט איז געפיהרט געווארען פון יהודה ארבייטער. די איינוואוינער ביים ריינינען די בויטער און די ערד פון די הייישעריק־אייעלעך. די קאלאניעס ראשון לציון, רחובות און אויך פתח־תקוה האב־בען פיעל געליטען פונ'ם הייישעריק, וועל־כער האט דארט פערדארבען די תבואות און די פרוכטען; ס'זיינען אויך פיעל פער־דארבען געווארען די בוימער.

די גזרה וועגען אויסראטען דעם היי שעריק־אייעלעך אין א טאג, וועט מאכען א הכנסה צו דער טערקישער מלוכה־קאסע, ווייל די טערקישע רעגיערונג האט ארויסגעגעבען א בעפעהל, אז ווער ס'וועט נישט ברענגען אין א טאג, וועט בע־שטראפט ווערען צו בעצאהלען פינף פר. און נישט אלע געלינגט עס אויפצוזאמ־לען די געפאדערטע וואג.

דזשעמאל־פאשא האט נאך אלץ ניט בעשטימט זיין בעציהונג צו די אידען און עס איז שווער קלאהר צו מאכען. אמאל מאכט ער א גוטע מינע און חנפ'עט זעהר די אידען, רעדט צו זיי גלאטע רייד'לעך און לויבט זיי שטארק; אנ'אנדערש מאל אבער ווערט ער ווייעדער ביים און דאן גיט ער ארויס שטרענגע בעפעהלען און שיקט ארויס וועמען און ווען ס'פערווילט זיך איהם...

ערשט ניט לאנג זיינען, ווי בעוואוסט, ארויסגעשיקט געווארען פון ארץ ישראל פיעל פארשטעהער פון די „פועלי־ציון", און א סך פון זיי זיינען יעצט טאקע אנגעקומען מיט'ן לעצטען שיף קיין אלעקסאנדרעען.

לויט ווי מ'טיילט מיט שטודירט דזשע־מאל־פאשא די נעשיכטע פון דער ציוניס־טישער בעוועגונג, ער זוכט און נישטערט צווישען די פראטאקאלען פון די ציוניס־טישע קאנגרעסען. כדי ארויסצוגעפינען פון דארט די נעמען פון די עסקנים אין ארץ ישראל און נאכפארשען, וואס פאר א צוזאמענהאנג זייער טהעטיגקייט האט מיט דער ציוניסטישער בעוועגונג, געגען וועלכער ער איז פיינדליך געשטימט. די דאזיגע שנאה צום ציוניזם האט אין איהם איינגעפלאנצט זיין אדיוטאנט, דער נעווענענער קאמענדאנט פון יפו, בה־על־דין, וועלכער האט אן דעם טרויעריגען טאג פון כ"ט כסלו בעפייהלען ארויסצו־שיקען אלע אונטערטהאנען פון די פיינד־ליכע מלוכות און האט אויסגעפיהרט דעם בעפעהל אויף אנ'אויאטישען אופן.

אומקעהרענדיג זיך פון דמשק, איז דזשעמאל־פאשא אבגעטרעטען קיין ראשון־לציון, וואו ער האט געהאלטען א רעדע, נאכ'ן קבלת־פנים, וועלכען די קאָ־לאניסטען האבען איהם איינגעארענט. אין דער דאזיגער רעדע האט ער שטארק געלויבט די קאלאניסטען און אנגעוויי־זען אויפ'ן גרויסען נוצען, וועלכען זיי ברענגען דעם לאנד. נאר אין דער זעל־בער צייט האט עס איהם נישט גע־קונפט וועט די רעגיערונג זיין פיעל איינגעהאלטענער ביים געבען ערלויבני־שען אויף גרינדען נייע קאלאניעס. ווען די טערקישע רעגיערונג זאל טאקע אין אלעמען פאלגען דזשעמאל־פאשא'ן, וואלט על אוראי געווען א גרויסע צרה.

„מאמענט".

ה. יאנאווער ה. ראזענפעלד
פאן מיין 6886 פאן קאלערוש 5089
זיינען די
טאראנטא קאהל קאמפאני
91 ענגעס סטריט פאן אפיס עדלייד 2029
פערקויפען. נור
Elias Rogers Co's Anthracite
יעדער לאט, קוילען אדער האלץ, וו0רט דעליווערט מיט ראדזשעס טיקעטס. פיר קוואליטי אין וואג גארענטירט.

סאנפט'ס כשר האטעל
מאונט קלעמענס מישיגען
דער וועלט בעריהמטער מינעראל באדע פלאץ פאר רהומאטיזם. מיין האטעל איז דאס בעוואוסטע איבעראל צוליעב דיא אלע בעסטע בעק־וועמליכקייטען וואס מען קען פאר געלד בעקומען. מיט די פיינסטע בעהאנד־לונג און די בילינסטע פרייזען אנפראגען פינקטליך בעאנטווארטעט.
SANFT'S KOSHER HOTEL
Mt. CLEMENS MICH. U. S. A. 30 So. Walnut St.
מ. ה. סאנפט פראפרייטאר. מאונט קלעמענס, מיש.

מאנט קלעמענס טישענען
שיקאגא כשר האטעל
איז מבשר א בשורה טובה צום ווערטהען פובליקום בכלל און בפרט צו אונזערע געשעצטע נעסט, דאס מיר האבען געמופט אין א פיינעם 3 סטאָרי סטיעם היעט בילדינג מיט אלע אימפרוואוומענטס נעבען־די גרעסטע בעטה הייזער. בכדי אונזערע געסט זאלען האבען די בעקוועהמליכקייטס, צ דער־זעלבער צייט סטריקט כשר מיט דער השגחה פון א בת הרב מיוראפ.
כדי אונזער האטעל זאל כשר געפיהרט ווערען אויף מיט די בעסטע בעהאנדלונג צופריעדענשטעלענד א גוטע היים מיט מעסיגע פרייזען.
ביטע' שרייבט ווען, און ווי אזוי איהר פאהרט ארויס וועלען מיר אייך ערוואַרטען מיט'ן אויטאמאביל פריי.
CHICAGO KOSHER HOTEL
A. L. Miller & M. Scheiner, Props.
43 South Gratiot Ave.
MT. CLEMENS Mich.

טאָראָנטאָר אידען!
ווילט איהר רענגען די זומערמאנאטען אויף אן פלאץ? קומט אין
פרעסטאו ספרינג הויז
וואוהין אלע דאקטוירים רעקאמענדירען צו פאהרען, ווייל דאס איז דער שעהנסטער, בעסטער און געזונדסטער פלאץ אין גאנץ קענדע. סטריקטלי כשר. מיין נאמען איז א גוטע גאראנטי דערפאר. אלע מאָדערנסטע אימפרוואוומענטס מיט איינריכטונגען, א גן ערן אין פולען זין פון וואָרט פרעגט די וועלכע זיינען דאָרט געווען.
ש. גארפינקעל, פראפרייטאר פאר מעהר איינצעלהייטען שרייבט צו
PRESTCN SPRING HOUSE. - PRESTON, ONT.

עסט פרישע עסען און לעבט לאנג
הערט מוזיקביים עסען (שבת אָוועגד)
און פארדייהטט גוט
עסט אין א ריינעם רעסטאראנט. אלעס שעהן, פריש, גוט, געשמאק זויבער, מיט מוזיק און — דוקא בילוג.
אבער'ס כשר רעסטאָראנט
168 קווין סטריט וועסט, טעלעפאן עדלייד 1960

האט איהר שוין בעזוכט דעם נייעם
דייניינג רום אונד רעסטאוראנט
איז 192 ספדדיינא זזזזזיין, (ניער קווין)
עס איז פיר אייער אייגענעם בעגעמים
דאס שעהנסטע פליין אין אלאמעריישען פיר ליידים און דזשענטעלמען. גוטע געשמאקפאלע כשר'ע שפייזען און גוטע בעהאנדלונג גאראנטירט.
גרינבלאט, 192 ספדדיינא עווענין, (געגען איבער פהיבי סטריט)

וויכטיגע נייעס פאר אלע אידען פון דער וועסט ענד.
די בעסטע ווייגען און ליקער
מיר זיינען אין דער רעכטער הארץ פון דער אידישער געגענד, 25 יאהר אין דיא ביזנעס און מיר האבען די בעסטע קענדער און אימפארטירטע קאניאקען אונד ברענדיס צו די בילינסטע פרייזען.
א ספעשעל דיסקאונט פאר חתונות, פארטיעס און זע ווייטער.
מיר גאראנטירען פולע צופרידענהייט.
פערגעסט ניט אז דאס אלעס האט איהר
201 סענט פעטריק סטריט
א. פעטערסאן, פראפ. טעלעפאן קאלעדדיש 84

פעדלערס און סטאר קיפערס
די בעסטע סנולה אנצוהאלטען קאסטימערס און צו מאכען געלד איז צו קויפען דרייי־גודס, ריינקאוטס, פענסי גודס, דזשולערי און נאוועלטיס ביי קאפלאן אין קא.
האלסיילער און דזשאבער 229 קווין סטריט וועסט טאראנטא, דער באוואוסטער האלסייל פלאטץ וואו פיעל פעדלער זענען באריייכט געווארען.
־זשאב לאסט זענען שטענדיג דא. ארדערס פינקטליך אטענדעט.
קאפלאן און קא. דזשאבער 229 קווין סט. וו. טאראנטא אונט.
טעלאפאן עדלייד 3772.

L. WHITE & SON
177 Queen St. W
Phone Adelaide 2015
דערספרינג איז שוין דא
קלינט, פרעסט, פארבט און פיקסט אייערע קליידער
ביי ל. ווייהט אונד סאנס
די גוט בעוואוסטע אידישע קלינערס 177 קווין וועסט, אנטקעגען יוניווערסיטי עוו. אדלייד 2015.

דיימאנדס
$1 $2 $3
זוכען דיך
איהר האט יעצט די געלעגענהייט צו האב־בען דעם פיינסטען דיימאנד ארער אנדערע דזשולערי דורך דאס כרעדיט סיסטעם פון דזשוייטאב בראדערס. דיימאנדס ווי עס איז בעוואוסט ווערט אלע מאל שייערער און עס איז אן אייביגהייט.
מיר געפריזען יעדען עהרליכען מענשען זא דאס איהר האט די געלעגענהייט צו קויפען ביי אונזדיימאנדס מיט די דייכטסטע אבצאהלונגען.
ספעשעל דיסקאונט 10 פראצענט פאר קעש.
דזשייקאב בראדערס 15 יאנג סטריט ארקייד.

דער „אידישער זשורנאל"

ה. זוזינבערג, פרעזידענט

וואָרים זי האָט געגנבעט?

— פון —

ע ר א

בעסי ארמסטראָנג, א יונגע מיידעל איז געווען א שילערין אין א האי־סקוהל אין ניו ברייטאָן, א שטעטיל אויף סטעטן איילענד.

זי איז געווען די בעסטע שילערין פון דער סקוהל, און אלע האָבען זיך מיט איהר געשפּיעלט.

זי איז געווען ניט נאָר א גוטע שילערין אין די קלאַס למודים, נאָר אויך א פעהיגע פּאָעטין און א מוזיקערין און צו די קאָמענסמענט עקסערסייזעס פון די גראַדואירטע שילערינס פון דער שול וועט הייריאהר געזונגען ווערען א ליעד, וועמענס ווערטער און מעלאָדיע זענען פערפאַסט פון מיס ארמסטראָנג.

ווער וואָלט זיך געריכט, אז די וועלט זאָל איהר קענען בלויז איינזייטיג, זאָלען האָבען א בענריעף בלויז וועגען מיס ארמסטראָנג נומער איינס, און ניט וויסען אז עס עקזיסטירט אויך א צווייטע מיס ארמסטראָנג, אזעלכע וועלכע דאַרף נאָר ניט געהערט ווערען.

אָבער לאָמיר בעסער דערצעהלען ווייטער.

די שילערינס פון יענער האי־סקוהל האָבען זיך אָנגעהויבען צו בעקלאָגען, אז מען בעגנבעט זיי, אז עס ווערען פערשוואונדען זייערע רענען־מאַנטלען, פאונטען־פענס, נאָז־טיכלאַך און אנדערע ארטיקלען.

מען האָט אָנגעהויבען נאָכצושפּירען.

אין שול אריין איז אָנגענומען א פּאָליציי־מייטראָן א מרס. יאָנג, און אָנגעהויבען נאָכצוזוכען ביז וואַנען, עס איז ענטדעקט געוואָרען, אז די אלע גנבות זענען בענאַנען געוואָרען פון איין פערזאָן — א שילערין און פון קיין אנדערער ווי מיסס ארמסטראָנג.

דער ליעבלינג פון דער שול איז געכאַפּט געוואָרען ביי דער האַנד גנבענעם־דינג פונ'ם מאַנטעל אין דער פּאָליציי־מייטראָן, וועמענס מאַנטעל איז געהאַנגען אין דער „קלאוק־רום".

מיר שטעלען זיך פאר, ווי די שילערינס, לעהרערינס און דער פּרינציפּאַל פון דער שולע זענען געבליבען ענטוישט, ווען זיי האָבען פון דעם ערפאַהרען.

זי וועט געוויס פּראָצעסירט ווערען פאר גנבה.

ניט וויכטיג איז אבער ווי די זאַך וועט זיך ענדיגען, נאָר וואָס עס האָט פּאַסירט.

ביי אידעל יאָנס מען אַן אלט שפּריך־ווארט, אז „אינ'ם שעהנסטען רויטען עפּעל קען זיך געפינען א וואָרם".

מיסס ארמסטראָנג איז געווען געליעבט, געאַכטעט און געעהרט פון אלעמען.

זי איז ווארשיינליך אויך געווען פערמעגליך, ווי עס זענען די מעהרסטע שילערינס פון די העכערע שולען. אלענפאלס האָט זי קיין נויטה ניט געליטען, ווארום עס איז א זעלטענער פאַל, אז קריסטליכע עלטערען זאָלען שיקען זייערע קינדער אין העכערע שולען, ווען זיי זענען ניט אין גוטע מאַטעריעלע אומשטענ־דען.

זי האָט קיין אורזאַכע ניט געהאַט צו גנבענען, זי קען קיין תירוץ האָבען, אז זי האָט גענגבעט אויס נויטה.

און דאָך האָט זי געגנבעט.

ניט קוקענדיג אויף דעם וואָס לויט איהר בילדונג, האָט זי געוואוסט, אז עס איז א פערדאַרבענע מיאוסע זאַך, האָט זי עס דאָך געטהאָן.

זי וועט יעצט פארגעבראַכט ווערען פאר א ריכטער אויף דער קלאגע פון גנבה. דערווייל שטעהט זי נאָך אונטער בייל.

וועט זיך כאָטש דער ריכטער פערטראַכטען, אז דאָ האָט ער ניט פאר זיך קיין גנב'טע, נאָר א קראַנקע, וועלכע דאַרף בעהאַנדעלט ווערען ניט פון דער נערעכטיקייט, נאָר פון דער מעדיציניש־ישער וויסענשאַפט?

זי איז ניט געווען פערדאַרבען אין קיין הינזיכט, עס זענען אויך ניט־קיינע אנדערע גנבה קלאַגען געגען איהר אויסער דער שול, און איז געווען די פעהיגסטע שילערין פון שול.

וועט דער ריכטער איינזעהן די סמיכה הפרשיות צווישען דעם, אז כאָטש די גאַטוו האָט איהר פון איין זייט בעשאַנקען מיט אזלעכע געניאַלע פעהיגקייטען, איז זי אבער פון דער צווייטער זייט געשטראָפט געוואָרען מיט „קלעפּטאָמאַניע".

וועט דער ריכטער בענרייפען, אז דאָ האָט ער ניט פאר זיך קיין פער־ברעכערין, נאָר א קראַנקע?

מיר גלויבען ניט, אז אזוי זאָל זיין דער פאַל.

דאָס הארטע געזעץ, רעכענט זיך ניט מיט קיין זאַך, און ווייסט פון קיינע געפיהלען.

נעמאכטע שעהנהייט

די אורזאַכע פאַרוואָס פרויען פאַרבען די פּנים'ער, ליט די לעגענדען. — די אורזאַכע פון פעטשעס אויפ'ן פּנים. — די מאָדע פון פאַרבען זיך פאַראַייטען. — די שפּאַנישע „רויטהע ראַקעס". — אינטעליגענט און געזונד זיינען די בעסטע שעהנהייטס מיטעל.

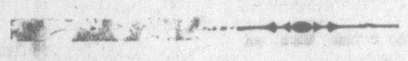

פון ווען אָן האָבען זיך פרויען אָנגע־הויבען צו פאַרבען

אן ענטפער אויף דיעזער שווערער פראַגע געפינען מיר אין די מדרישים.

דער תרגום יונתן דערצעהלט אונז, אז נאָך מיט איין ערך פון א זיעבען־אַכט הונדערט יאָהר בעפאָר דעם מבול, איז „בנת אנשא ארום שפּרין היגון, וכחלן ופקסן, ומחלכין בגיליו בשרא" (בראשית אויף דעם פסוק „ויראו בני האלהים".)

אויף אידיש הייסט עס: „די מע־שענטעכטער זיינען געווען שעהן, און זיי האָבען זיך געפאַרבט, און זיי האָבען זיך געפּיקסט און זיינען געגאַנגען מיט דעם אויסגעבלויזטען לייב"...

פון וואַנען האָט זיך גענומען דאָס פאַרבען?

אויך די אורזאַכע דערפון, געפינען מיר אין די מדרשים; איינער פון זיי ווערט געבראַכט אין אייזענשטיין'ס „אוצר מדרשים" באַריכות. — עס איז געווען אזא'מעשה:

זושמתואי און עזאל זיינען געווען צוויי מלאכים, וועלכע זיינען געווען שטאַרק אונצופרידען מיט דער וועלט, און זיי צו „פּיקסען" און וואָס האָט עס זיי גע־טרייבען דערצו; און אין וועג דערווייסען מיר זיך און אז א סאַן האָט זיי אויפגעפעלעהרט וואָס מענער געפעהלט.

אנב דאַרף מען נישט פערגעסען אז יעדע פרוי האָט א רעכט צו וועלען אויס־זעהען שעהן, און אז דער קאָליר פון פּניב שפּיעלט דערינען א גרויסע ראָלע, דע־ריבער זעהט מען אפילו אין די גאַנץ קליינע פערוואַרפענע שטערטלאַך, וואו עס איז ניטאָ קיין אפּטייק און מען ווייסט נישט פון קיין קאָסמעטיקעס, און מען ווייס נאָך נישט פון קיין פּאודערס אדער פּעינטס, איז קנייפּט זיך דאָל וויי־בעל איפורע באַקען מיט איהרע אייגענע פינגער — מען קנייפּט די באַק אז די פאַרב זאָל שטעהן; און דאָס קליינע מיי־דעלע וואָס קרינט פאר א גראָשען א צו־קערקע, עסט אויף די צוקערקע און דאָס פּאַפּיערעל בעשפּייט זי און רייבט זיך אָפּ די באַקען....

פון היסטאָרישע פאַקטען ווייסט מען אז פאַרבען די פּנים'ער פלעגט מען זיך נאָך מיט יאָהרען און יאָהרען פריהער איי־דער די פרויען האָבען אָנגעפאַנגען צו רייבען קופּער אין אנדערע מעטאַלען זיך צו שפּיעגלען. גלאַנציגע מעטאַל זיינען געווען די ערשטע שפּיגלען און זיי זיי־נען שוין געווען לאַנג אין דער מאָדע ווען די אידען זיינען געווען שקלאַפען אין מצרים. און, עס איז א סברה, אז די קו־פּערנע שפּיעגלען — די ערשטע שפּיעג־לען — זיינען טאַקע ערפונדען געוואָרען פון די אידישע פרויען אליין. דער נאָ־מען „מיראָר" (אין פלורעל „מיראָרס") זאָל שטאַמען פון דעם העברעאישען „מרה" אדער „מראות", וואָס בעדייטעט אין העברעאיש שפּיעגעל. אויך ווענען דיעזע ערשטע שפּיעגלען ביי די אידישע פרויען אין מצרים איז פאַראן שעהנע לע־גענדעס אין די מדרשים, נאָר זיי האָבען ניט צו טהאָן מיט אונזער ענין.

אנ'אנדער לעגענדע, נאָר וועלכע איז נישט אויף אונזערע אידישע פעלדער געוואַקסען געוואָרען, דערצעהלט ווי די אידישע פרויען פלעגען זיך פאַרבען שוואַרץ די ברעמען פון די אויגען, נאָך אין דער צייט ווען די אידען האָבען זיך פיערציג יאָהר ארומגעדרעהט אין דער מדבר. די לעגענדע נעהט אזוי: ווען משה רבנו איז ארויפגעגאַנגען אויף דעם באַרג סיני, האָבען זיינע אויגען נישט געקענט אויסהאַלטען די הערליכקייט פון דער שכינה, האָט איהם כביכול געהייסען נעה־מען די ערד פון דעם באַרג סיני און זיך אָנרייבען די אויגען. — אז משה איז אראָבגעקומען צוריק פון באַרג און זיין פּנים האָט זיך געשיינט מיט ליכטיג־קייט און שעהנקייט, האָבען זיך די פרוי־ען באַלד געכאַפּט צו דער הייליגער ערד, מען האָט גענראַבעלט דעם באַרג און מיט דער ערד זיך געשמירט די ברעמען פון די אויגען.

דיעזע לעגענדע איז געווען אזוי שטאַרק, אז הונדערטע יאָהרען נאָכהער איז נישט געווען קיין קעניגין און קיין פּרינצעסין אין דעם גאַנצען אָריענט, ביי וועלכער עס זאָל זיך נישט געפינען אין איהר טואַלעט אביסעלע ערד פון דעם באַרג סיני, און קיין אפּטייקער, אדער פערלער, וואָס האָט געהאַנדעלט מיט שמינהייל מיטלען, איז נישט געווען פאַלקאָמען, אויב ער האָט נישט געהאַט קיין ערד פון דעם באַרג סיני.

און די קאָסמעטיקעס זיינען ביי די פערצייטיגע פרויען געווען אזוי טהייער דאָס די שעהנסטע פרויען האָט מען גע־רופען נאָך זיי. אזוי צום ביישפּיעל האָט איו'ב'ס א טאָכטער — וועלכע איז געווען אזוי שעהן, דאָס מען האָט דאָן אין דעם גאַנצען לאַנד נישט געקענט געפינען קיין שעהנערע — געהייסען „קרן הפוך" („אהערן מיט פאַרב" — די פרויען פלע־גען האַלטען זייער פיים פאודער און שאַכטעלאַך געמאַכט פון א הארן, ווי מען זעהט נאָך היינט). — פּרינצעסין אסנת פון עגיפּטען, וועלכע האָט געלעבט מיט אַן ערך פון דריי טויזענד יאָהר צוריק, איז בעגראַבען געוואָרען מיט אַלע איהרע שעהנהייטס מיטלען צוזאַמען. וואהרשיינ־ליך האָבען די אַלטע עגיפּטיאַנער גע־גלויבט אז די פרויען דאַרפען זיך פּוצען אין גן עדן אויך, אין איהר זאַרג, ווען מען האָט איהר צוריק מיט א קורצע צייט אויפגעגראַבען, האָט מען געפונען איהר טעפּעלע שמינקע, איהר אַלבאַסטער קריגעלע מיט פּענסיל־שוואַרץ פיר די ברעמען, און אַלע איבעריגע מטלטלין וואָס מען דאַרף צום רעהמעל. די פּראַפּע־סאָרען האָבען אנאַליזירט די פאַרבען און אויסגעפונען פון וואָס זיי זיינען גע־מאַכט געוואָרען.

די פּאָפּולערסטע דעקאָראַציע אויפ'ן פּנים איז, איז די נאַנץ אַלטע צייטען, גע־ווען רויטה. רויטהס פיר די ליפּען, רויטה פיר די באַקען, אביסעלע רויטה אונטער דער נאָז (ווי מען זעהט אָפט ביי איינער וואָס ליידט פון א פערקיהלונג), רויטה אויף דעם שפּיץ פון דעם קין, אדער בער־דעל און א רויטהער צייכען אין מיטען פון שטערען. ווייטער איז אַלעס געווען געפאַרבט ווייס, אויסער די ברעמען. אדום די אויגען פלעגט מען פאַרבען בלויע רינגען; נאָר אין די לעצטע יאָהרען זיינען מען האָט אָנגעהויבען גלויבען אז בלויע רינגען ארום די אויגען זיינען א סימן אויף שטאַרקע ליידענשאַפט, איז די בלויע פאַרב ארויס פון דער מאָדע.

די ברעמען האָט מען געפאַרבט אזוי ווי היינט, נאָר ליינגער, זיי פלעגען זיך צוזאַמענקומען איבער דער נאָז, און זיינען זיך צוגאַנגען אין ביידע זייטען ארויף צו די שלייפען און האָבען דערגרייכט די האָר. די הענד און די פיס האָט מען געפאַרבט מיט אַלקאַנאַ, אדער הענגא, אזא מאַראַנצען רויטה, וואָס ווערט גע־מאַכט פון א געוויסע פלאַנצע וואָס הייסט אַלקאַנאַ, אדער הענגא.

(שלוס פאָלגט.)

רוסישע חסדים

פייערען אין אידישע שטעדט.

דער קאָמאַנדיר פון דעם גאַנצען מלחמה ראַיאָן אין קאַווגער גובערניע האָט געלאָזט מעלדען, אז ער וועט ערלויבען אידען צוריקצוקעהרען צו זייערע היימען אויף א קורצע צייט, אָבער נאָר איינ־צעלנע און נאָר אזעלכע, פאר וועלכע א רב און פינף בירגער וועלען ערב זיין.

ער וועט אָבער פאר קיין פאַל ניט ערלויבען אידען צו קומען אהיים אין האַלסייל און אויף שטענדיג.

אין פּעטראַגראַד איז יעצט פאַרנעקו־מען א קאָנפערענץ פון רוסישע האַנדעלס פערטרעטער און א היבשע צאָהל איינ־פלוסרייכע דעלעגאַטען האָבען זיך אויס־געדריקט צום גוכסטען אָפּצושאַפען די בענרעצונגען געגען אידען.

מאַנכע אנדערע דעלעגאַטען האָבען פערדאַמט דיא רעגיערונג פאר דיא האַל־סייל אויסווייזונגען אין קאַווגער גובער־ניע.

די אנטיסעמיטישע „נאָוואיע וורעמ־יא" איז שטאַרק אונצופרידען פון דעם וואָס די קאָנפערענץ האָט זיך געמישט אין פּאָליטישע ענינים.

דאָס שטעדטיל סטופּיע (ניט וויים פון מיר) מינסקער גובערניע איז געטראַ־פען געוואָרען פון א שרעקליכע קאַטאַס־טראָפע. א פייער האָט פערניכטעט דאָס וואָס דער קאָנפערענץ האָט זיך געמישט פערבליבען בלויז איינינע זייטיגע געס־לאַך.

די פלאַמען האָבען אזוי ארומגענו־מען דאָס שטעדטעל פון אַלע זייטען, דאָס דיא מענשען האָבען געהאַט גרויסע שווערינקייטען צו רעטען זיך מיט'ן לע־בען. איינינע פערזאָן זיינען פערברענט געוואָרען.

די צאָהל פון די מענשליכע קרבנות איז נאָך ניט פעסטגעשטעלט.

אין מוראַוויעוו, קורלאַנדער גובערניע גאַנצע שטעדטעל, פון וועלכען עס זיינען פייער, וועלכער האָט פעצעהרט 35 אידי־שע הייזער.

א פייער איז אויך פאַרגעקומען אין סלוצק, מינסקער גובערניע.

בליבולים אויף פאַריזער ראַטשילד.

לאָנדאָן, 18-טן יוני — אין פאַ־ריז האָט זיך ערשט געגענדיגט דער פּראָ־צעס פון דער ראַטשילד־פירמע געגען ייעלע א פריהערינען קלערק מיט'ן נאָ־מען ראַנהיים. דער קערל האָט אויף ווייגע בעלי בתים אויסגעטראַכט א שרעקליכען בלבול און געהאַפט דורך דעם יי צו באַנראַבען. דער אמת איז אבער אַרויסגעשוואומען ווי בוימעל אויפ'ן וואַסער, און איצט קייט ער ד'ר ערד.

ראַנהיים איז געגאַנגען צום פּראָקו־ראָר און פער'מסר'ט די ראַטשילדס, אז ער שטעלען צו דער גרויסער דייטשער געוועהר פירמע, קרופּ, מטאַל אויף צוא־ניסן קאַנאַנען, א זאַך וואָס איצט אין דער מלחמה שמעקט עס מיט דער שרעק לויכטער שטראָף. דער שקר פון דער בשולדיגונג איז גלייך בעוויזען געוואָ־רען, און די ראַטשילדס האָבען דעם קלערק פאַרקלאָגט אויף פערלוימדונג. דאָס גערעכט האָט דעם געמיינעם מסור פאַר'משפּט צו דריי חדשים געפענגנים און 2600 פראַנק שטראָף.

ענגלישער טשיף ראַבּיי פאַהרט צום שלאַכטפעלד.

לאָנדאָן, יוני, 19: — דר. הערץ, דער טשיף־ראַבּיי פון די ענגלישע אידען, האָט בעשלאָסען צו פאַהרען צום שלאַכטפעלד אין פראַנקרייך, אום פערזענליך צו געבען זיין ברכה די אידישע סאָלדאַטען, וואָס קעמפּפען פאַר ענגלאַנד און פאַר דער ענגלישער אַרמיי.

ביי די ניו־יאָרקער קלאַוקמאַכער

ניו־יאָרק, יוני, 20.

אז די שטימונג אין דער קלאַוקמאַ־כער יוניאָן איז א געהויבענע טראָץ די ארעסטען פון די פיהרער אז טראָץ דעם טומעל וועגען פּראַטאָקאָל בעוויזט דער פאַקט, דאָס איינער פון די שטאַרקסטע לאָקאַלס פון דער קלאַוקמאַכער יוניאָן, די ריפּער מייקערס יוניאָן, אדער ווי בע־קאַנט מיט'ן נאָמען לאָקאַל 17, געהט פיי־ערען איהר צעהניעהריגען יובילעאום מיט גרויס פּראַכט און גלאַנץ אויפ'ן גרויסען און ברייטען שטייגער.

אויסער דעם גרויסען מיטינג, קאָנ־צערט און רייכען באַנקעט וואָס זיי געהן אראַנזשירען אין איינעם פון די רייכסטע האַלס אין ניו יאָרק, אויסער די געסט וואָס וועלען קומען פון אַלע עקען לאַנד און פון קענעדע צוליעב דיעזער שמחה, אויסער דעם אַלעמען, נעהן זיי ארויסגע־בען א זשורנאַל אין וועלכען עס וועט זיין געדרוקט די מערקווירדיגע געשיכטע פון דיעזער מערקווירדיגער און אינטערעסאַנ־טער אידישער ארבייטער ארגאַניזאַציאָן.

דיעזע ארגאַניזאַציאָן איז איינענט־ליך א מלוכה איז א מלוכה: זי איז אמת, א טהייל פון דער גרויסער קלאַוק־מאַכער יוניאָן, האָט אָבער פאַלשטענדי־גע אויטאָנאָמיע און דער טרייד איז פאַל־שטענדיג ארגאַניזירט.

דיעזע ארגאַניזאַציאָן איז בעריהמט דערמיט, וואָס זי האָט וועניג סטרייקס, דאָס הייסט לפי ערך, אין פערגלייך מיט אנדערע יוניאָנס, און, מערקווירדיג, כאָטש די ארבייטסגעבער זיינען געצוואונ־גען דורך דיעזער ארבייטער ארגאַניזאַציאָן צו צאָהלען גוטע ווייידשעס, זיינען זיי דאָך צופריעדען מיט דער יוניאָן און עס הערשט, קאָן מען זאָגען, א סארט געגענ־זייטיגער רעספּעקט, אויב ניט פריינד־שאַפט, צווישען דער דאַזיגער יוניאָן און די ארבייטסגעבער.

דאָס דערקלעהרט זיך דערמיט, וואָס דיעזע יוניאָן איז אזוי שטאַרק ארגאַני־זירט, אז זי איז בכח געווען אויסצוגלייכען דעם טרייד, דאָס הייסט, אז פאַר א געוויסען דאָך האָבען אַלע מאַנופעקטשור־ערס געצאָהלט די זעלבע פּרייז און דער־מיט זיינען די גרעסערע מאַנופעקטשור־ערס געווען העכסט צופריעדען, ווייל אָהן דער יוניאָן האָבען זיי פעיל געליטען פון דער קאָנקורענץ פון די פּיצעלאַך „באַ־ריקאַנטעלעך", וועלכע צאָהלען וועניג רענט, קליינע ווייידשעס, האַלטען קיין מענערשער, קיין דיזיינער, ווייל דער פאַבריקאַנט ארבייט אליין.

די יוניאָן אָבער צווינגען דעם קלענע־רען פאַבריקאַנט ער זאָל פאַר'ן בעטרעפענ־דען דאָך צאָהלען די זעלבע פּרייז וואָס דער רייכסטער מאַנופעקטשורער אין טרייד.

מיט דיעזער יוניאָן האָבען די ארבייטס געבער די פערבינדונגען ניט אָבגעריסען און זי געהט עס פייערען איהר צעהנטען יובילעאום.

אויף דעם געשלאָסענעם מיטינג פון די קלאַוקמאַכער־פיהרער, פרייטאָג איז בראַד ווייי סענטראַל האָטעל, וועלכער האָט גע־דויערט שעהנע היבשע שטונדען זיינען אָנ־גענומען געוואָרען א רייהע בעשליסע, פון וועלכע די וויכטיגע זיינען:

1) אַלע בעאַמטע פון דער יוניאָן טעק־סען מיט 25 פּראָצענט פון זייער לוין צו גונסטען פון דעם פערטהיידיגונגס פאָנד.

2) איז דער צייט פון די קומענדע צוויי וואָכען רופען שאַפּ־מיטינגען אזוי אָפט ווי מעגליך און צוצוגרייטען די ארבייטער צו יעדער מעגליכע פאַסירונג.

3) א ספּעציעלער סיסטעם איז אויסגע־ארבייט געוואָרען, ווי אזוי די זיעבענער קאָמיטע זאָל זיין אין שטענדיגער ענגער פערבינדונג מיט יעדען שאַפּ און קריגען דעם רעפּאָרט פון וועלכען עס איז טראַבעל יוניאָן האָט קיין שום מורא ניט פאַר די בעריכטען! פון די בעאַמטע האָבען בעוויזען אז דער פאַלאַן פון די צאָהלונגען פאַראויס פון דיום איז א גלענצענדער ערפאָלג, און אז א דאַנק איהם וועט די יוניאָן פינאַנציעל זיין שטאַרק גענוג זיך צו ספּאַרען אי מיט דער צייט ביז דער נייער פאַל־סעזאָן וועט אָנקומען, אי מיט דעם פּראָצעס פון די אינדייטעטע יוניאָן־לויט. וואָס אָנבעלאַנגט די שטימונג פון די קלאַוקמאַכער־מאַסען איז זי אזא, אז די יוניאָן האָט קיין זשום מורא ניט פאַר די סטראַשונגעס פון די מאַנופעקטשורערס און זיערע אגענטען.

גרויסער הטבראישער פּעדאַגאָג נעשטאָרבען

באַסטאָן, 18 יוני. — שמואל טומא־ראָוו, איינער פון די בעסטע העברעאי־שע פּעדאַגאָגען אין אמריקא, איז דאָ היינט נשטאָרבען אין דזשענעראַל האָס־פּיטאַל אויף אפּענדיסיטיס. דער פער־שטאָרבענער האָט איבערגעלאָזט אַן אלמנה, א פאָטער און א ברודער. דיא לויה וועט זיין זונטאָג אין דערפריה פון זיין היים. 42 אינטערוויל סטריט. ראַקסבערי מאַסס. ער וועט בעערדיגט ווערען אויף מאָונט וועיל סעמעטערי. מען ריכט זיך אויף א גרויסע לויה.

(פאָרטזעצונג פון פיידזש 5.)

קיין פייער האָט ניט געקאָנט זיי דורך ברענען, די אידישע היסטאָריע איז דער בעסטער בעווייז וואָס אידען האָבען געלי־טען דורך די אינקווייזיציאָנען, פערפאָל־גונגען, פּאָגראָמען, א. ד. ג. און דאָך האָט עס ניט געווירקט די קייט פון אחדות צור צורייסען.

דאָס אידישע פאָלק לעבט פערשיעדענ־ארטיג אין אנשויאונגען, אין דיכטונגען, און אלע האָבען איין שטרעבונג, צו דעם אידישען אידעאַלישען לעבען.

מיר אידען לעבען אלס א פאָלק, ווייל מיר האָבען אחדות.

מיט רעספּעקט

ב. דייוויס.

בריעף קאַסטען

מ. פ.: — עס איז שוין צו שפּעט צו אפּעלירען פאַר דעם יאָהר.

העטע הייד: — פיר האָבען ניט קין צייט צו איבערזעצען פון ענגליש.

כ. ס.: — קיינע בריעף, געשריבען מיט א בליישטיפט, ווערען ניט געדרוקט.

שטענדיגער לעזער: — מיר זענען ניט קיין נביאים צו וויסען, צו עס וועט זיין אן עלעקשאָן אדער ניט. וואר־שיינליך וועלען קיינע פעדעראַלע וואהלען ניט פאַרקומען ביז איבער דער מלחמה.

מאַקלאַקאָוו רעזיגנירט.

לאָנדאָן, יוני, 19: — א ידיעה איז דאָ היינט ערהאַלטען געוואָרען, אז מאַקלאַ־קאָוו דער רוסישער מיניסטער פאַר אינער־ליכע אָנגעלעגענהייטען האָט רעזיגנירט פון זיין אמט.

מיט דער רעזיגנאַציע פון מאַקלאַקאָוו'ן אַלס רוסישער מיניסטער פאַר אינערליכע אָנגעלעגענהייטען ווערט בעזייטיגט אייי־נער פון די גרעסטע, פערביסענסטע און גונסטיגסטע פּערסאָנען אין רוסלאַנד.

בריעף פון פיינט.

(פאַרבאָטען אין אמריקע.)

ליעבער פריינט!

אויב דו ווילסט ווען דו ביסט אין אמריקע, דאַרף דו אויפהערען צו שרייבען אין דער „אידישער זשורנאל".

אויב דו ווילסט ווען דו ביסט אין אמריקע, דאַרף דו אויפהערען צו לעזען דיא „אידישע ווארהייט".

אויב דו ווילסט ווען דו ביסט אין אמריקע, דאַרף דו אויפהערען צו לעזען דיא „אידישע שטימע".

אויב דו ווילסט ווען דו ביסט אין אמריקע, דאַרף דו אויפהערען צו לעזען דיא „אידישע ווארהייט" און „אידישע שטימע" אין אַ ווערטל.